

פנינו הצדיקים

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

**מיטב השידורים
מגדולי הרבנים**

ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

הרב המקובל שמואל דרזי זצ"ל: נולד בשנת ה'תרפ"ב (1922). עוד בהיותו ילד התאבק בעפר רגליהם של חכמים. בתחילת דרכו עסק במסחר בשוק הסיטונאי בעירק ומשם התקדם כמנהל חשבונות אצל שר האוצר בממשלת עירק. עקב המאורעות, שפקדו את יהודי בגדד הקימו הוריו ישיבה ובית-כנסת בביתם, ומשם הפיצו תורה. בשנת ה'תש"י (1950) בהיותו בגיל 28 עלה ארצה דרך פרס, למרות לחצים והצעות מפתות כדי שיישאר בעירק. רבנו עזב הכול ועלה לא". בשנת ה'תשי"ג (1953) נשא לאישה את לטיפה יפה, נולדו להם חמישה בנים ושתי בנות. בשנת תשנ"א, שכל בן צעיר לימים, ר' ישורון, שנפטר בהיותו בן 29 שנים (חמישה חודשים לאחר נישואיו).

משחר נעוריו, שקד על התורה. כשהיה מגיע המקובל ר' יהודה פתיה, היה רבנו יושב על אדן החלון ומקשיב. בגיל צעיר היה משמש ובן בית אצל ראשי רבני בבל, מהם החכם ר' ניסים כדורי זצ"ל. בגיל 15 הצטרף ללימוד אצל הגאון ר' יוסף רביע וחכם ששון מזרחי, דרך לימוד זה נכנס לחוכמת הקבלה. למד שבע שנים מדי שבת אצל חכם אפרים הכהן. למד עם חכם סולימאן מוצפי בליל שני ושישי בביה"כ "טוויג". למד עם ר' יעקב מוצפי בביה"כ "שמש צדקה". וכן למד חברותא עם ר' יהודה צדקה שנים רבות. **כעשרים ואחת שנים למד חברותא עם הרב יצחק כדורי** בישיבת "דור ישרים" (בחייהם ובמותם לא נפרדו, ציונו של הרב דרזי בסמוך לציונו של הרב כדורי זצ"ל), אח"כ הקים רבינו את ישיבת המקובלים 'ניות ברמה', בה שימש כראש הישיבה עד יומו האחרון.

בבחרותו, למד בבית המדרש 'בני ציון' בבגדד, בבניין שהוקצה לישיבה ע"י המקובל הגאון והצדיק חכם סלמן מוצפי זיע"א. בבית המדרש הכירו השניים זה את זה. כאשר התמנה רבי מוצפי סלמאן זצ"ל לראש הישיבה, החל חכם שמואל דרזי למסור שיעורים בישיבה. **באותן שנים מסרו השניים שיעור קבוע שהתקיים עד לפנות בוקר, בנוכחות כמאה תלמידים.** השיעור היה מתחיל באמירת תיקון חצות במשך כשעה וחצי. **לימים העידו הנוכחים, כי בכל לילה חשו מחדש שבילילה זה חרב בית-המקדש.** בכל יום הלך בקביעות לכותל, במשך כ-40 שנים היה נראה ראשון בהנף החמה, בקיץ ובחורף. ואפילו בימי השלג כאשר היה צריך לעשות מאמצים עילאיים כדי להגיע.

ראש ישיבה, מקובל, מוהל, גאון בנגלה ובנסתר, איש חסד ואמונים. יראת שמיים טהורה. מעמודי האש העולמי בהבנה ובידיעת כל רזי תורת הקבלה. עבד את בוראו במסירות נפש. התעצם בתפילה על פדות השכינה וגאולתן של ישראל. קירב לבבות רבים לאביהם שבשמים. גמל חסדים בסתר וחיתן יתומים רבים. איש אמת. התבקש לישיבה של מעלה בשבת קודש פרשת 'וישב', בזמן רעוא דרעווין בקריאת התורה. כ"ג כסליו ה'תשס"ו (2005). חי כ-83 שנים. ציונו בהר המנוחות בגבעת שאול.

אביו: ר' יצחק. **אימו:** מרת שמחה. **רבותיו:** המקובלים הגאונים ר' יוסף רביע זצ"ל, ר' ששון מזרחי זצ"ל, ר' אפרים הכהן זצ"ל, ר' יהודה פתיה זצ"ל. **חברותות:** המקובלים הגאונים ר' סולימאן מוצפי זצ"ל, ר' יעקב מוצפי זצ"ל, ר' יהודה צדקה זצ"ל, ר' יצחק כדורי זצ"ל, ר' ששון לוי זצ"ל.

פעמים רבות חשו ברוח-הקודש האופפת את הרב. סיפר שמשו של הצדיק, ר' משה, כי באחד הימים בשעת חצות בעודו ישן, ניגש אליו הרב דרזי להעירו, שכן בהיותו משמש כשמש, הקצה לו הרב חדר בביתו. ר' משה הזדרז וקם, כשיצא ראה, כי כעשרים אברכים מוכנים לנסיעה דחופה ואשר שני גדולי עולם, הרב דרזי זצ"ל והרב כדורי זצ"ל התכוננו לבצעה ללא דיחוי. מיד הם נסעו בטרנזיט והגיעו בסביבות השעה 02:30 לפנות בוקר לציונם של אביו ורבו. שם עשו ייחודים והתפללו עד אור הבוקר ללא דיבורים. משם הם נסעו לציונו של בניהו בן יהודע, ולבסוף כשסיימו, העז אחד מהאברכים לשאול את הרב: "רבנו, מה קרה?". **הרב השיב כי נגזרה גזרה קשה על עם ישראל מאזור סוריה, אך, ברוך ה', הם הצליחו בעזרת התפילות לבטל את הגזרה הנוראה. ואכן, באותו יום הייתה תקרית גדולה באזור סוריה, ולא היו לעם ישראל שום אבדות בנפש.** הרב דרזי והרב כדורי לא שמעו חדשות, ולמרות הכול, הם ידעו הכול לפני כולם.

היה זה כאשר צרה חדשה נחתה על עם ישראל ככלל ועל ירושלים בפרט - כת ה"מורמונים" (בעולם חיים כיום מעל 12 מיליון מורמונים, אשר כל מטרתם היא להחטיא את עם ישראל באמצעות הטפה מסיונרית). הם רצו לבנות בסמוך למקום המקדש את בית זוהמתם. רבינו והמקובל הרב יצחק כדורי עמדו בפרץ כדי לעקור את הדבר. **המורמונים מומחים בכישופים, וניסו לעשות הכול כדי לגרום לעם ישראל לסטות מדרך הישר, כדי שיהיה יותר קל להשמידו.** באחד הפעמים בהם מסר רבינו שיעור, לפתע הפסיק באמצע השיעור ואמר, כי הוא מרגיש דבר רע הנמצא בתוכם, **ולא נרגע, עד שאמר, כי חש הוא באישה העומדת בחוץ וכולה רוע ובאה מכת המורמונים כדי להזיק. שמשו של הרב, ר' שלום, יצא החוצה, ואכן ראה אישה המכוסה מהראש ועד כף רגל.**

היא ניגשה למשמש וביקשה להיכנס אל הרב באמתלה, כי יש לה בעיה חמורה והיא מבקשת את ברכתו של הרב. כמובן שר' שלום לא אפשר לאשה להיכנס. היא ניסתה שוב ושוב, וכאשר ראתה, כי לא תותר כניסתה לרב, ובטרם עזבה את המקום, צעקה בקול גדול ושרטה את ר' שלום שריטות עמוקות בידו, עד שעור ידיו נשאר בציפורניה, והוא חזר לשיעור כשכולו זב דם. רק לאחר מכן אמר הרב, כי חש הוא שהטומאה חלפה לה, ועתה ניתן להמשיך בשיעור. גם בתפילותיהם בכותל ניסו המורמונים להפריע, הכמרים היו באים עם טלית מעל ראשם - כדי שלא יזהו אותם, וכך יוכלו לשבש את תפילותיהם. אולם הרב תמיד הרגיש בהם, והיה שולח מתלמידיו, כדי שיסלקו אותם מהמקום הקדוש.

פעם הגאון הרב יעקב יוסף שלח אל הרב בחור, בכדי שיחליפו שם לאביו שכבר עבר 3 פעמים ניתוח לב, וקראו לו כל המערכות. הניתוח ערך 18 שעות ואפילו לא סגרו לו את התפרים מרוב שהמצב היה חמור, וחשבו שאין מה לעשות. הרב הוסיף לו את השם "בן ציון" ונתן לו קמיע שמכניסים לתוך מים במשך עשרה ימים ושמים. אולם במקרה זה לא היתה אפשרות שהחולה ישתה מן המים, ולכן הרב אמר שישימו לו מהמים על המצח, על השפתיים ועל הלב. והנה, באותו יום כבר העבירו אותו למחלקה רגילה ואפילו לא לטיפול נמרץ. ולאחר עשרה ימים החולה השתחרר מבית-החולים.

כל זה היה בחודש אייר תשס"ב, ובסוף שנת תשס"ג איבד החולה את הקמיע ושכח מזה, לאחר מכן קיבל דלקת ראות חריפה והיה **שלושה שבועות במחלקת טיפול נמרץ**. הרופאים אמרו לו שיתכונן לגרוע מכל כי המצב קשה מאוד, והרב שוב עשה קמיע ואמר שהרבה מסירות נפש הוא משקיע בזה, ואחרי אחד עשרה ימים הוא יצא מבית-החולים. שאלו את הרב מדוע הפעם זה לקח 11 ימים ואילו בפעם שעברה הוא יצא לאחר 10 ימים, אמר להם **מכיוון שבשבת שכחו להשרות במים לכן אותו יום לא נחשב והיו צריכים יום נוסף**.

הרב הלך בכל יום בקביעות לכותל, במשך כ-40 שנים היה נראה ראשון בנץ החמה, בקיץ ובחורף. ואפילו בימי השלג כאשר היה צריך לעשות מאמצים עילאיים כדי להגיע. באחד מן הימים, כשחזר מהתפילה מהכותל המערבי כדרכו בכל יום, באמצע הדרך, הורה לנהג שלו לעצור, והצביע מיד לעבר המונית הבאה מולם באומרו בהחלטיות ובנחרצות: **"דעו! כי יש מחבלים במונית זו הבאים לעשות פיגוע חס-וחלילה בירושלים"**. תלמידיו, בידועם כי רוח הקודש מדברת מתוך גרונו של הרב, התקשרו תכף ומיד למשטרה, ודיווחו על המונית שבא יש מחבלים. וכן היה, **שתפסום עם חומרי חבלה ונמנע פיגוע גדול**.

מעשה היה שפנו לרב מכריו מהעיר חולון והתייעצו עמו לגבי קניית מגרש עבור בית-כנסת. הרב הגיע אליהם מירושלים בכבודו ובעצמו, ובירר עבורם על מקום נוח. והנה, מצאו אדם שאינו שומר תורה ומצוות שהיה לו מגרש מתאים. הרב בא עמו בדברים וביקש כי ימכור את המגרש במחיר נוח בשביל המטרה הנעלה. נענה אותו יהודי ואמר: **"אני מוכן להוריד במחיר, בתנאי שיברכני הרב בבן זכר, הואיל ואני אדם מבוגר ולא זכיתי לבנים"**. ענה לו הרב: **"כדי שהברכה תחול, עליך לשמור שבת"** כי היא מקור הברכה, והוא תנאי ראשון. נענה אותו יהודי ואמר: **"אני מסכים, אבל בעוד שבועיים אתחיל לשמור שבת"**. ענה לו הרב: **"לא כן! אלא מעתה הפסק מיד מחילול שבת, ותזכה לבן זכר"**. נענה אותו יהודי לבקשת הרב ומיד החל בשמירת שבת, ואכן זכה לבן יחיד כדברי הרב. ובן זה כיום אחד מגדולי ומרביצי התורה בעיר חולון.

פעם בעת שהרב היה באמצע התפילה, נכנס אדם מעורער בנפשו לביה"כ והחל להכותו מכות נמרצות. הרב לא השגיח בזה כלל כי כל כולו היה שקוע בתפילה. לאחר סיום התפילה שאל בתמימות: **"מה היה הרעש כאן?"**, ועל ההכאות לא שאל, כי לא הרגיש כלל שהיכוהו.

בנו, חכם יצחק מספר שבכל עת שאבא היה מתעורר בלילות באיזו שעה שתהיה, גם באופן שרק כמה דקות קודם לכן נרדם, מיד היה קם בזריזות וחריצות לעבודת ה'. באומרו: **"אדם המתעורר בלילה, אין הדבר מקרה הוא אלא אות מהשמים כי הקב"ה מחכה לתורה שלו ולתפילה שלו, ויכול להיות שבזכות כך באותו רגע הציל את כל העולם כולו והכריע אותו לכף זכות. וכמה אחריות יש עליו ועל כלל ישראל בזה"**. הרב היה הראשון להוציא לאור סדרת סידורים עם כוונות הרש"ש.

הרב ידע את יום מותו, הרבנית הצדקת מספרת כי סמוך לפטירתו אמר לה החכם: **"הינך רואה זה חצות! זה זמן חצות!"** ולא ירדה לסוף דעתו. אולם במוצאי שבת קודש עת אשר הזדרזו ורצו להספיק לקבור קודם חצות לילה (שכידוע לפי כמה מקובלים העניין בזה במוצאי שבת קודש) הבינה אז כנראה מה היתה כוונתו. הרב הגאון ר' מאיר מאזוז שליט"א בהספדו על הרב דרזי לאחר השלושים סיפר כי הגמרא בתענית דף ט' עמוד א' דורשת על הפסוק **"ואכחיד את שלושת הרועים בירח אחד"**. לאחרונה גם אצלנו הלכו שלושת הרועים וסימנך **"תשב אנוש עד דכא"** - ר"ת הרב **דרזי** שמואל זצ"ל, הרב **כדורי** יצחק זצ"ל והרב **אטון** שבתאי זצ"ל. והם אף נפטרו בסדר זה.

האדמו"ר הרב אלימלך סג"ל לאוי מטאהש זצ"ל- נולד בשנת ה'תרכ"ה (1864) בטאהש. נקרא בשם 'אלימלך' לאחר שאביו השתטח על ציון קודשו של הרה"ק ר' אלימלך וייסבלום מליז'נסק (מח"ס 'נועם אלימלך') ביומא דהילולא - כ"א אדר, והתפלל שם כדי שיזכה להיושע בבן זכר. כשהיה קטן העיד עליו אביו כי עתיד הוא להיות רבי ופועל ישועות. בהיותו ילד קטן חלה בדלקת ריאות והרופאים לא נתנו לו סיכוי להבריא ונעשה עימו נס והבריא לגמרי. ב-כ"ח סיוון ה'תרל"ג (1873), בהיותו בן שמונה שנים נפטר אביו. גיסו (הגאון ר' יהוסף מקאסאני מח"ס 'בני שלשים'), שמילא את מקום חותנו גידל אותו בביתו. לאחר נישואיו ישב במשך ארבע שנים על שולחן חותנו. רבינו קיבל כתב הסמכה מגדולי הדור, ביניהם: הגאונים ר' יצחק שמלקיש (אבד"ק למברג מח"ס 'בית יצחק'), ר' יואל צבי ראטה (מח"ס 'בית היוצר') ור' יהודה גרינפלד (אבד"ק סעמיהאלי).

גאון אדיר בנגלה ובנסתר. בכל שנה ושנה היה מסיים את כל הש"ס. שלוש פעמים בשנה היה מסיים את כל ספר הזוהר ופעמיים מסיים את ספר תיקוני הזוהר. ענוותן מופלא. עשה פעולות רבות בחוכמה גדולה כדי להסתיר את שמו כדי שלא יתפרסם. מטעם זה לא בחר מעולם גבאי קבוע ותמיד בחר גבאי שיהיה בעל מומים, שהיה קצת אילם או קצת עיוור או שאינו שפוי בדעתו כראוי, כדי שלא יבין את מעשיו. רבינו לא כתב את חידושי תורתו בספר, אף שחידש תמיד חידושים רבים בלימודו הן בתורת הנגלה והן בתורת הנסתר כדי שלא יתפרסם. בהמשך חזר לטאהש. לאחר שגיסו עבר לכהן כרבה של קאלוב רבינו התמנה כרבה של טאהש. מידת השמחה שלו הייתה מושרשת בקרבו, גם כאשר שררה בביתו חשכת עניות נוראה. פעל ישועות בקרב הארץ. רבים פנו אליו ונושעו. נפטר ב-כ"ג כסליו ה'תש"ג (1942). חי כ-78 שנים. ציונו באוהל אביו בטאהש.

אביו: האדמו"ר ר' משולם פייש מטאהש (בן ר' מרדכי. משושלת ה'תוספות יום טוב'. בשנת ה'תרל"ג פרצה מגיפה גדולה והפילה חללים רבים, ובתוכם גם שניים מבניו, קיבל על עצמו למסור נפשו וע"י כך תיעצר המגיפה ואכן כך היה). **אימו:** מרת מינדל (בת ר' ישעיה דוד שטראסר). **אישתו:** מרת פראדיל (בת ר' יצחק אייזיק מסוואליווא, מח"ס 'תולדות יצחק'). **ילדיו:** ר' מרדכי הי"ד, ר' יצחק אייזיק הי"ד (האדמו"ר מקליינווארדיין), ר' אליעזר צבי הי"ד (דומ"ץ טאהש), ר' אשר הי"ד (אבד"ק קאלוב), ר' חיים שלמה (אבד"ק חוסט). **מרבתי:** ר' שלמה שפירא ממנוקאטש (מח"ס 'שם שלמה' רבינו היה תלמידו המובהק), ר' צבי אלימלך מבלאזשוב.

יפרה אימו של הרה"ג ר' יונה וויזל ילדית טאהש מעשה פלא: בביתם עבד ערל. באחד הימים בשעת עבודתו נפל העבד ומת במקום. על כל המשפחה נפל פחד גדול, אולי חלילה יעלילו עליהם שהם הרגו אותו ואז הם יהיו בסכנה גדולה. הם רצו מהר לרבינו. כאשר הצדיק שמע מה אירע הוא התלווה איתם לביתם. כשהגיע לשם, רבינו נתן מכה לערל, ואמר לו ללכת. לעיניהם המשתוממות הערל שמת, קם והלך לביתו. כאשר נכנס לביתו נפל ומת שם, ולהם הייתה הישועה.

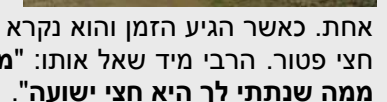

יפר נכדו האדמו"ר מטאהש זצ"ל: "אני זוכר שבשנת ה'תרצ"ט השיא דודי כ"ק הרה"צ רבי חיים שלמה סג"ל לאוי זצ"ל מחוסט טאהש את בתו. שמחת החתונה התקיימה בעיר טאהש, בחצר קודשו של זקני הקדוש זיע"א. בלילה ההוא אפפה את זקני הקדוש שמחה עילאית, שעלתה על גדותיה, וארשת של צהלה הייתה נסוכה על פני קודשו. כשהגיע זמן ריקוד - שעת 'מצווה טאנץ', הוא פיזז וכרכר בכל עוז, בהתלהבות נפלאה ובדביקות עצומה. היה זה מעמד נשגב, שלא ישכח מפי כל הנוכחים במקום. תוך כדי כך, פשט זקני הקדוש את השטריימל מעל ראשו וזרק אותו לעבר החסיד מוה"ר ר' יחזקאל ווידר. ר' יחזקאל היה שנים רבות חשוך בנים ר"ל. כעבור פחות משנה זכה ר' יחזקאל להיפקד בזרע בר-קיימא".

פעם אחת הגיע לרבינו אדם וסיפר שקיבל צו גיוס להתייצב לצבא. השר הנקרא ראש-העיר שבאותו מחוז היה רשע גדול ומשומד. הוא היה צריך ישועה גדולה כדי להינצל מידי ואל להתגייס. אמר לו רבינו: "הרי כתיב: 'יִכְרְסֶמֶה חֲזִיר מִיֵּעַר' (תהילים פ, יד), רש"י פירש על הפסוק הזה כי אות עין של מיער תלויה, הרי מפורש כי העין של המעיאר (ראש העיר. המילה מעיאר נשמעת כמו מיער) תלויה. **כלומר, שלא יראה אותך.** כעבור מספר ימים חזר האיש וסיפר כי **כאשר התייצב לפני המעיאר, הוא לא פנה אליו כלל, כאילו הוא לא ראה אותו, וכך יצא לשלום.**

הרה"ח ר' חיים צבי שבארץ סיפר מעשה פלא שהתרחש איתו: ר' חיים צבי הגיע לרבינו כדי לבקש את ברכתו להיפטר מגיוס לצבא בהונגריה. רבינו נתן לו שתי קוביות סוכר לסגולה. בדרך פגש יהודי, שגם הוא חיפש דרך להיפטר מהצבא. היות והיה בעל לב רחום הוא נתן לו קוביית סוכר לאחר הבדיקות נתנו לו פטור רק לחצי מהזמן. הוא הלך לרבינו והתאונן, שקיבל למעשה רק חצי פטור. הרבי מיד שאל אותו: **"מה עשית עם קוביות הסוכר?"** הוא סיפר לו את כל המעשה. הרבי הגיב: **"נו, וכי מה רצית? חצי ממה שנתתי לך היא חצי ישועה."**

הגאון הרב חיים חזקיהו מדיני זצ"ל- נולד בירושלם ב-ז' חשוון ה'תקצ"ג (1832). עוד בשחר טל ילדותו הצטיין בכשרונותיו הנשגבים, בהתמדתו הגדולה ובבקיאותו הנפלאה. בהיותו בן 13 שנים בלבד הוסמך להוראה. בשנת ה'תרי"ג (1852) נפטר אביו ועול הפרנסה הוטל עליו. כיוון שראוהו חכמי ישראל בדחקותו ובמיוחד הראש"ל ר' חיים ניסים אבואלעפיה, קמו לזרזו שיעתיק ממושבו ויסע אל שארי בשרו היושבים בקושטא (איסטנבול). שם במשך 13 שנים עסק בהוראה וגם שימש כדיין.

שם לילות כימים לשקוד על דלתי התורה והעבודה. מילא כרסו בש"ס ופוסקים ראשונים ואחרונים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל זיכרון פנומאלי. ענוותן מופלא. בשנת ה'תרכ"ז (1866) בהיותו כבן 33 שנים, נזדמן לקושטה אחד מעשירי ארץ קרים (דרום רוסיה) והפציר בו שיקבל את כתר הרבנות בעיר קרסו בזאר בקרים שברוסיה. משכורתו הדלה היתה בסך ארבעים רובל ורבינו הסתפק כדי מחייתו. ובעת שהשיא את בנותיו, סירב לקבל תוספת מבני הקהילה שהיו עניים (את שלושת בנותיו השיא לתלמידיו, שהתפרנסו כבעלי מלאכה מקומיים בסנדלרות, חייטות ובכובענות). רבינו ייסד ישיבה ובה הרביץ תורה.

בשנת ה'תרל"ח (1878) הגיע עד לשערי מוות והוסיפו לו את השם חיים כסגולה לרפואה. בשנת ה'תרנ"ט (1889) שב לארץ ישראל והתגורר בירושלים למשך שנתיים. מאוחר יותר עקב פטירת ר' חיים רחמים יוסף פרנקו (רבה של חברון) עבר לחברון. שם שימש כדיין וכן פתח ישיבה בבית רומנו. נפטר ב-כ"ד כסליו ה'תרס"ה (1904). חי כ-72 שנים. ציונו בחברון. הגויים שהעריצו את רבינו, ניסו מספר פעמים להוציא את גופו הטהור ולקבורו אצלם. שנה לאחר פטירתו התגלה הקבר פתוח. כנראה שהופתעו במהלך החפירה וברחו. הגוף היה שלם כביום הקבורה ממש והתכריכים היו לבנים ללא כל כתם.

אביו: ר' רפאל אליהו. **אמו:** מרת קאלו וידה. **אשתו:** מרת רבקה בת לונא. **מתלמידיו:** ר' בכור הלוי, ר' דוד נתן, ר' חיים שמואל נר, ר' ניסים יאחיה ור' ניסים יוסף אלנקוה. **מרבותיו:** אביו, ר' רפאל אליהו (רבו המובהק), ר' יצחק קובו (חכם באשי), ר' יוסף חיים בורלא (אב"ד ירושלים). **מספריו:** **שדי חמד**- פסקים וחיידושים וכללים בערכין בסדר א"ב (18 כרכים) • **מכתב לחזקיהו**- חיידושים ושו"ת • **אור לי**- שו"ת (לזכר בנו היחיד שנפטר בחייו) • **פקועות שדה**- תוספת ל'שדי חמד'.

בספר "אני תפלה" (ח"א עמ' לח) מביא ששאלו לרבינו איזו זכות הוא תולה שספריו 'שדה חמד' התפשטו כל כך ברחבי תבל? על כך סיפר הוא כי בצעירותו למד בישיבת כולל אברכים שהחזיקו גם גדול בביתו ועל חשבונם, והוא היה מהשקדנים הגדולים וראה חיל בלימודו. התקנא בו אחד, וקנאתו בערה בו, איך הוא מצליח ומתעלה בלימודיו, ואילו הוא אינו רואה ברכה, קנאתו ומדותיו הרעות הביאו לידי כך, עד שיזם עלילה שפלה, **הוא שיחד את המשרתת של הגביר בעל בית המדרש שתוציא שם רע עליו כמעשה אשת פוטיפר**, ואכן בוקר אחד התפרצה לפתע אותה ערלית ופתחה בצעקות שהאברך בבית-הכנסת נטפל לה. קמה מהומה עד שביקשו לסלק אותו מבית המדרש, הגביר שמע מהענין והכריז "הוא אדם קדוש" ומי שימשיך לדבר עליו-שרגלו לא תדורך פה יותר.

המשיך ה'שדה חמד' עברו כמה ימים ובשעת בוקר מוקדמות, באה אליו אותה גויה מתייפחת בבכי ומספרת: "אתה הרי יודע שהעללתי עליך עלילת זדון תמורה בצע כסף. אבל לא נשאר לי מכל זה מאומה, כי הגביר פטר אותי, לכן אני רוצה להתוודות ברבים שזה היה עלילה ותמורת זאת תדבר עבורי לגביר שיחזיר אותי לעבודה". בתחילה רצה בעל ה'שדה חמד' לאמץ את העיסקה שכן ע"י כך יוסר הכתם ממנו, **אבל לאחר מכן חשב איזה חילול ה' הרי יצא מכך שיתברר שיש איש עם רשעות כזאת**. לכן אמר לגויה: **"את תשתקי ואני אדבר עבורך עם הגביר"** ואז הרגשתי שראשי נפתח והעניקו לי במתנה את מעלות החכמה.

מעשה באשה אלמנה שבאה להזמינו לאירוסין בתה, שאלה "ואיה תערכי את האירוסין?" - "בדירתי" ענתה. "כלום יש מקום בדירתך שכל בני העיר?" אמרה: "בוודאי לא כולם יבואו, מי יפקוד אלמנה כמוני". חזר ואמר: "אפשר שכולם יבואו, בואו וסדרו את האירוסין בביתי" מיד קרא הרב לרעייתו ואמר לה: "מהרי והזמיני את הקהל לביתנו וכל מחסוריה עלינו".

"אלמלא ידעתי את המחבר שהוא חי עמנו היום, הייתי אומר כי אחד מהראשונים הוא". כך העיד רבי בצלאל הכהן מווילנא (אורות ממזרח עמ' קנח) קשה להאמין כיום כיצד איש אחד יצר את כל ספרי "שדה חמד" על שפעת כרכיו, ללא עזרת מחשב ללא עזרת צוות אלא רק במתת אלקים אשר חננו בתפיסה נפלאה, ובזכרון פנומאלי בחינת "בור סוד שאינו מאבד טיפה" וכמובן בכח שקידתו הנדירה.

בספר זכרונות לרבי משה בלוי ("על חומות ירושלים") מביא מעשה מופלא שקרה כשנה וחצי לאחר פטירתו: "בקיץ ה'תרס"ו הזדמנתי לחברון-והנה רעש בעיר מישוהו חזר מבית העלמין, וראה את קברו של הגאון בעל ה"שדה חמד" פתוח, (הגויים העריצו מאוד את הרב וניסו לא אחת להוציא את גופו הטהור ולקבורו אצלם) ותהום כל העיר, וכל התושבים יצאו לבית העלמין והנה נתגלה שמי שהוא חפר את העפר מקברו וניסה להוציא בכוח את גופת המנוח זצ"ל במשכו אותו ברגליו, הפושעים כבר הופתעו כנראה באמצע מלאכתם וברחו. וראו זה פלא, הגוף היה שלם כביום הקבורה ממש, והתכריכים היו לבנים כשלג בלי כל כתם, לא שלטה בגוף קדוש זה רימה, ולא נתנון משך יותר משנה תמימה ויהי הדבר לפלא נורא, חברי החברה קדישא סתמו שוב את הקבר, ורבינו חברון גזרו ליום המחרת "תענית ציבור" וסליחות התעוררות היתה גדולה מאוד.

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל

הגאון הרב אהרן יהודה ליב שטיינמן זצ"ל - נולד ב-י"ד חשוון ה'תרע"ה (1914) בקמניץ (הוריו היו תושבי בריסק ובגלל המצב לפני מלחמת העולם הראשונה התגוררו אצל הורי אימו). בילדותו למד בת"ת המקומי ונודע לעילוי. כשהיה כבן 11 שנים התחיל את לימודיו בישיבת 'תורת חסד' בבריסק. בגיל 16 נסע לקוברין ללמוד. בהמשך למד בישיבת קלצק וישיבת 'תורת חסד'. בשנת ה'תרצ"ז (1937) לאחר שקיבל צו גיוס לצבא הפולני (על אף שהיה אמור לקבל פטור בגין אחיו ששירת בצבא) שינה את שם משפחתו (שטימן) כדי להציג את עצמו כבן יחיד ולהשיג פטור. אולם המהלך נכשל, ובעקבות זאת עבר לשווייץ עם שני נכדיו ר' חיים סולובייצ'יק (ר' משה ור' אריה לייב גליקסון), שם למד ולימד. בזמן מלחמת העולם השנייה איבד את משפחתו, והוא נלקח למחנה העבודה בשאונברג. לאחר נישואיו התגורר בלוגאנו.

בקיץ ה'תש"ה (1945) עלה לארץ. כעבור חצי שנה מונה לראש ישיבת 'חפץ חיים' בכפר סבא. באלול ה'תשט"ו (1954) מונה כראש ישיבת פוניבז' לצעירים. בשנת ה'תשכ"ה (1964) מונה כראש כולל פוניבז'. בשנת ה'תשל"ח (1977) הקים את ישיבת 'גאון יעקב' ובה שימש כראש ישיבה. בשנת ה'תשמ"ט (1988), הוזמן ע"י הרב שך לכהן במועצת גדולי התורה של דגל התורה. יזם וסייע בהקמת רשתות כוללים שבהם אלפי אברכים, כגון: 'עטרת שלמה', 'יששכר באהליך' ו'מגדל עוז'. בשנת ה'תשנ"ח (1997) ייסד את ישיבת 'אורחות תורה'. הקים עם ר' יעקב אריה אלתר, האדמו"ר מגור, את רשת מוסדות החינוך 'נתיבות משה'. **ענוותן. הגאון ר' חיים קניבסקי אמר על רבינו שיש לו רוח-הקודש. שקדן מופלא. וותרן מופלא.** נפטר ב-כ"ד כסליו ה'תשע"ח (2017). חי כ-103 שנים. ציונו בבני-ברק.

אביו: ר' נח צבי (שימש כמלמד ושמש ביה"כ 'חברה לוויה' בבריסק). **אימו:** מרת גיטל פייגא (בת ר' משה אליהו גיבורנובסקי). **אשתו:** מרת תמר (בת ר' שמאי קורנפלד מחסידי גור. נישאו בטבת ה'תש"ד-1943). **מרביתיו:** ר' יצחק זאב הלוי סולובייצ'יק, ר' משה סוקולובסקי, ר' אברהם יעקב גורדון (המשגיח), ר' פסח פרוסקין, ר' שלמה מטות, ר' ישראל חיים קפלן, ר' שמחה זליג ריגר (מו"צ), **חברותא:** ר' שאול קרליץ, ר' משה יהודה שניידר. **מתלמידיו:** ר' יוסף רוזנבלום (ר"י 'שערייזר' ברוקלין), ר' בן ציון פלמן (רב שכונת 'נחלת משה'), ר' איתמר גרבוז (ראש ישיבת 'אורחות תורה'), ר' חיים שאול טאוב (האדמו"ר ממודז'ץ), ר' אלימלך בידרמן (המשפיע), ר' דן סגל, ר' דניאל וולפסון (ראש ישיבת 'נתיבות חכמה'). **ילדיו:** מרת רחל דבורה (נישאה לר' זאב ברלין, מייסד וראש ישיבת 'גאון יעקב' בבני ברק), ר' משה (ר"מ בישיבת 'עטרת שלמה'), ר' שרגא נח (ר"י לצעירים 'קהילות יעקב' בבני ברק. חתן ר' חיים קניבסקי), מרת טובה ציפורה (נישאה לר' דב שפירא, ר"י 'יד הלוי' בירושלים). **מספריו:** **יאילת השחר** - חידושים על מסכתות התלמוד, על התורה ועל הגדה של פסח **חסד ומשפט** - על מסכת סנהדרין **ימלא פי תהילתך** - שיחות מוסר **מפקודיך אתבונן** - שיחות לימים נוראים **עזי ומגיני** - על מתן תורה.

לפני למעלה מחמישים שנה, עת כיהן רבינו, כראש ישיבת 'כפר סבא', שהתנהלה על ידי 'צעירי אגודת ישראל', סוכם עימו על גובה השכר החדשי, שיינתן לו, אך מצבה הכלכלי של הישיבה לא איפשר לה לעמוד בהתחייבות. רבינו לא אמר מילה, ואף לא רמז בעניין. כיצד פירנס את ביתו אז? מאכלים מבושלים ירדו מעל שולחנם של בני הזוג שטיינמן במשך כל ימות השבוע! גם בשבת, בזמן שכל ישראל מענגים את שולחנם בבשר ודגים, להם לא היה במה לרכוש מצרכים יקרים אלו... כך סיפרה לימים הרבנית הצדקת מרת תמר ע"ה לנכדיה: "ביום שישי הייתי הולכת לשוק וקונה שני חצילים. פרסתי אותם לפרוסות וטיגנתי אותם. לאחר שרבינו קידש על היין ובצע את לחם המשנה, הגשתי לו מנת 'דגים' - פרוסת חציל מטוגן. כשסיים לאכול, הוא שר זמירות, אמר דברי תורה ערבים, ואז הגשתי לו מנה 'בשרית' - פרוסת חציל מטוגן... **כך לא שבת אחת ולא שתיים, לא שנה ולא שנתיים! במשך שש שנים רצופות! שבת אחרי שבת, אכלנו חלה וחציל בתור דגים ובתור בשר...**

כעבור שש שנים התמנה להנהלת הישיבה מנהל חדש צעיר ונמרץ. כששמע כי בבית רבינו אוכלים חצילים בשבת, מיהר ביום שישי ובא לרבנית, והגיש לה מעטפה עם כסף, שיספיק לקניית עוף ודג לכבוד השבת... היא לא סיפרה לבעלה הגדול, כי חפצה להפתיע אותו. בסעודת שבת לאחר שבצע על החלה, הגישה לו... **מנה אמיתית של דג!** רבינו לא שאל מאומה ואכל את הדג, אבל, כשהוגשה לו גם מנת העוף התעניין, מניין היה לה הכסף לקנות מוצרים יקרים שכאלו...

היא השיבה בשמחה, כי המנהל החדש נתן לה את המגיע להם... רבינו הרבה מעט ופנה לרעייתו ושאל אותה: "האם החצילים היו לך כל כך רעים?". היא ענתה בנחרצות: "לא!" - "אם כן", פסק בעלה הגדול, "חבל על כספי הישיבה, במוצאי שבת קודש השיבי את יתרת הכסף, ונמשיך לענג את השבת בחצילים..."

פעם, כשלא היה כסף למשכורות נוצר מצב, שהרמ"ם לא קיבלו משכורות במשך תשעה חודשים! לבסוף, כשהגיע הכסף, ויתר רבינו על המגיע לו, באומרו, שהרי על לימוד התורה אינו לוקח כסף, וכל מטרת הלקיחה היא, כדי שיוכל לחיות ולהתפרנס. הוא הרי נשאר בחיים כל החודשים האלה, ואין הוא זקוק עתה לכסף זה... (הגש"פ בצלו חמדתי)

ד'דוע לבני הבית כי לרבינו אין 'חוש ריח', ולכן ב'הבדלה' במוצש"ק אינו מברך בעצמו על הבשמים. וסיפרה הרבנית ע"ה שלא היה זה מלידה אלא לאחר נישואיהם גרו בשווייץ, ועל יד ביתם היה בית עבודה זרה, והיו מקטירים שם תמיד לעבודה זרה כל מיני מרקחות של בשמים, והריח היה מתפשט בכל האזור, ומאוד מאוד כאב לבעלה הגדול, שצריך להריח ריח של עבודה זרה, ולא ידע את נפשו מצער, **עד שיום אחד התפלל וביקש בתחנונים מהקב"ה, שיטול לו את 'חוש הריח', ולאחר יומיים בא לרבנית בשמחה וסיפר לה, שאכן שמע הקב"ה את תפילתו, וכבר אינו מריח כלום.**

האדמו"ר הרב משה פנט מדעש זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"ג (1843) באורישוב שבמחוז קלז' על יד העיר דעש. בבחרותו עזר לאביו בהנהלת הישיבה. בשנת ה'תרכ"א (1861) בגיל 18 לפני נישואיו, נבחר לשמש כרבה של אורישוב כממלא מקום של אביו שעבר אז לעיר דעש. לאחר נישואיו התחיל לשמש כאב"ד של העיירה נימוזשא. רבינו נסע לצדיקי דורו שהגדירו אותו כאיש קדוש. מקובל כי בכל פעם שבא לאדמו"ר ר' יחזקאל הלבפשטאם משינאווא היה הרה"ק משינאווא מצווה להדליק נרות על השולחן ולבש בגדי שבת לכבודו. היה מפורסם לאיש קדוש ובעל מופת. ענוותן מופלא. התרחק מהכבוד. רבים פנו אליו ונושעו. בימיו התרחבה חסידות דעש ואלפים מכל המדינה נהרו אליו לקבל את ברכתו עד שאמרו עליו "שארין משפחה אחת בכל מדינת זיבנברג שאין להם מופת לספר מהרבי ר' משה'לי זיע"א". בשנת ה'תרמ"ה (1884) לאחר פטירת אביו נבחר למלא את מקומו כרב ואדמו"ר בדעש. בנוסף שימש כנשיא כולל אהבת ציון של זיבנברג בארץ ישראל. האדמו"ר רבי אברהם יהושע מנאסויד העיד על רבינו שהוא בעל רוח הקדש. האדמו"ר רבי יחזקאל שרגא הלבפשטאם משינאווא (שהיה רבו של רבינו) העיד עליו שהוא צדיק הדור. נפטר ב-כ"ד כסליו ה'תרס"ג (1902). חי כ-59 שנים. ציונו באוהל אדמו"רי דעש בהונגריה.

סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' יחזקאל מקרלסבורג. **אביו:** האדמו"ר רבי מנחם מנדל (מח"ס מעגלי צדק). **אמו:** מרת רייזל (בת הגאון רבי לייבוש קרויס מאוהלה). **נשותיו:** מרת מלכה (זיווג ראשון- בת רבי יצחק יחיאל כהנא נכד רבי יהודה כהנא הלר מחבר קונטרס הספקות), מרת שרה (זיווג שני- בת רבי נחום בנימין מקלויש). **מרביותיו:** האדמו"ר ר' חיים הלבפשטאם מצאנז, האדמו"ר ר' יחזקאל הלבפשטאם משינאווא. **מתלמידיו:** הגה"ח ר' ישראל משה מנדל מטגלאש זצ"ל. **ילדיו (מזיווג ראשון):** ר' רבי יצחק יחיאל מיכל, רבי יחזקאל (מח"ס 'כנסת יחזקאל', חתן ר' שמואל פולק מווישווא), מרת ציפורה (נישאה לר' נפתלי צבי הורוביץ). **ילדיו (מזיווג שני):** ר' חיים מנחם מנדל מדעש, מרת מאטיל (נישאה לר' ברוך אברהם בינדיגר, נכד רבי אלימלך מליז'נסק ומגזע הבית חדש), מרת בלומא (נישאה לר' רבי ישראל חיים פרנקפורטר מקאשו), מרת נחמה רייזל (נישאה לר' שלמה יודאווויץ), מרת פריידא (נישאה לר' אלעזר ניסן מארגאש אב"ד דארנא).

הרה"ק ר' מרדכי בצלאל קליין שליט"א דומ"ץ סאטמאר בליקוואוד סיפר: שמעתי מאבי ז"ל, שפעם אחת הרה"ק ר' משה מדעש זצ"ל ביקר בעיר סלייטשי והתאכסן בבית זקני (סבא, הגה"צ ר' שלמה זלמן קליין זצ"ל). שכנו הנכרי של זקני ז"ל היה דוחף את גדרו של זקני מזמן קרוב יותר לביתו של זקני, וכך גנב את החצר מזקני. בעת שהרה"ק מדעש ביקר כבר הגיע ליד חלונם של זקני ממש. זקני התלונן עליו בפני הרה"ק מדעש. כשר' משה הלך לטבול במקווה בערב שבת קודש, זקני נלווה אליו, ובצד השני של הרחוב ראה זקני את הנכרי והראו להרה"ק ששמה הולך הגוי.

הרה"ק ר' משה הביט עליו ואמר לזקני: "הפגירה כבר ניכרת על פניו". כשהרה"ק יצא מהמקוה כבר שמעו פעמוני התפילה, וזה היה סימן של פגירה, כי בעת שהגיע הנכרי לביתו הרגיש לא טוב ומת מיד. אחר כך הרה"ק מדעש אמר פירוש הברכה בורא נפשות רבות, שנפשות רבות קאי על הגוים שהם נפשות פרודות, ונפש כל חי היינו ישראל שהם כמו נפש אחד, וזה הכוונה, בורא נפשות רבות, היינו למה ברא הקב"ה את הגוים? בשביל להחיות בהם נפש כל חי, שיחיו את ישראל, אבל אם אינו מחיה את ישראל, למה לו להיות בעוה"ז?!

הגה"ח מו"ה שלמה ז"ל שו"ב ומו"צ אמר פעם לנכד רבינו זי"ע בזה הלשון: "האם אתה יודע מי היה הסבא שלך הרבי ר' משה? אני אספר לך: פעם קרה לי, שהגבאי ר' הערש מסר לי נייר לכתוב בעצמי פיתקא. אחרי שכתבתי קרעתי את הנייר החלק, ושמתי בכיסי כדי למסר אותו חזרה לגבאי. נכנסתי לחדר רבינו, מסרתי לידו את הפתקא והוא ענה לי. אחרי שחזרתי מחדר רבינו זיע"א, מצאתי את הפיתקא בכיסי. הבנתי שבטעות נתתי לו את הנייר החלק. נכנסתי שוב לחדר לרבינו כדי להתנצל שבטעות מסרתי לידו נייר חלק תחת הפיתקא. מכיוון שכאשר הייתי ילד הייתי חברו של רבינו הרהבתי עוז בנפשי ושאלתי: "מאין הרב ידע מה בקשתי, שהשיב לי על כל אחת ואחת כאילו קרא אותן מתוך הפיתקא?". רבינו קם בחדרה מכיסאו והצהיר בקול רם: "מה הנך חושב, אני גוזל כסף יהודי? דע שרבי שלא יודע בקשתו של החסיד, בזמן שדורך ממפתן ביתו כדי לנסוע לרבו זה לא רבי!". הרב צבי יעקב אברהם, חתנא דבי נשיאה של הגה"צ מו"ה בן ציון וועזעל זצ"ל, אבדק"ק טורדא ונשיא הלשכה מרכזית אורתודוקסית של טרנסילבניה, סיפר, איך שבעצמו שמע מפ"ק של הגה"ק רבי אברהם יהושע פריינד זצ"ל אבדק"ק נאסויד שאמר: "הרבי ר' משה מדעש בעל רוח הקודש".

רבינו קיבל בילדותו קופסת טבק מדודו הרה"ק מטאשנאד. פעם בלכתו בדרך נפלה הקופסא מידי. רבינו לא רצה להרימו כיון שהיה בקרוב מקום לבית תפילה ולא רצה שיהא נראה ח"ו כמשתחוה לאלילים. פתאום ראה זקן שהרים את הקופסא ונתנו לרבינו. רבינו לא הספיק להודות לו כי מיד נעלם הזקן. מקובל היה בפי חסידים שהיה זה אליהו הנביא זכור לטוב.

הסיפורים מעובדים מתוך 'זכרונם לברכה' (הרב אהרון פרלוב), 'מדור לדור', 'שיח זקנים' ו'תולדות רבני דעש'.

הרב מקובל רפאל אברהם שלום מזרחי שרעבי זצ"ל הידוע בכינויו הרא"ש- נולד בירושלים בשנת ה'תקל"ה (1774). כיהן כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל' (מעניין לציין שגם אביו, וסבו שימשו כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'). **גאון בתורה בנגלה ובנסתר. התפרסם כעושה נפלאות וכונה 'בעל הנס'.** בעל יראת שמים עצומה. נפטר ב-כ"ה כסליו (יום ראשון של חנוכה) ה'תקפ"ז (1826). חי כ-52 שנים. ציונו בהר הזיתים (בחלקת החסידים) בירושלים.

אביו: ר' חזקיהו יצחק. **סבא (מצד אביו):** המקובל ר' שלום שרעבי (הרש"ש). **סבא (מצד אמו):** ר' יצחק קובו הראשון. **אמו:** מרת שמחה. **מרבתי:** אביו, ר' חזקיהו יצחק שרעבי. **מתלמידיו:** ר' ידידיה רפאל אבולעפיה (שימש כראש ישיבת המקובלים 'בית א-ל'), ר' חיים אברהם גאגין. **מספריו:** דברי שלום- על עץ החיים ושמונה שערים של ר' חיים ויטאל, דרשות קבליות, כוונות התפילה ודינים ומנהגים.

מעשה בבחור ספרדי, שחי בעיר העתיקה בירושלים בדורו של ראש המקובלים, רבי רפאל אברהם שלום מזרחי שרעבי, נכדו של הרש"ש הקדוש זיע"א. פרנסתו של אותו בחור מחנות מכולת שהייתה ממוקמת מול ישיבת "בית א-ל" והיה מתנהג כחסיד וצדיק, עד שהיו אנשי העיר מלגלים עליו וקוראים אותו בצחוק בשם "חכם שמואל", והוא שומע חרפתו ואינו משיב.

יום אחד הגיע מסוריה יהודי עשיר גדול, אשר רצה לזכות בהונו לחי עולם הבא, ולכן הגיע לפני רבינו רפאל ואמר לו, **שברצוני לתמוך בו מהונו הרב.** שמע זאת רבינו ואמר: "כאן יש יהודי חנווני ירא שמים בתכלית ומתפרנס בדוחק. **לך ותאמר לו, שמהיום הוא יספק לחכמי הישיבה כל צרכיה, וכבודו ישלם לו מדי חודש בחודשו עבור סחורתו.**" שמע זאת אותו אדם והסכים בשמחה רבה. העשיר חזר לארצו ובכל חודש היה שולח כסף עבור הוצאות הישיבה.

והנה, חודש אחד לא הגיע הכסף. אמר החנווני לעצמו: "אך מקרה הוא" והמתין. בחודש לאחר מכן שוב לא הגיע כסף, ולשמואל החנווני לא היה מה לתת להם, שהרי גם מה שכבר סיפק להם היה בהקפה, ולכן גם הוא בעצמו היה כעת בעל חוב. בלב כבד בא וסיפר לרבינו, את מה שאירע. אמר לו הרב: "זה בוודאי לא סתם מקרה, בוא ונלך לראות בשלומי".

קמו שניהם ונסעו לסוריה. הגיעו לביתו של העשיר ומצאוהו חשוק, ואשתו יושבת ובוכה. שאל הרב לפרש הדבר. ענתה ואמרה: "**המושל בעיר רשע גדול, וכבר זמן רב שנתן עינו בממונו של בעלי. לפיכך העליל עליו עלילה והביאו אותו לבית האסורים.**" כעס הצדיק ושאל: "היכן ביתו של המושל?!" אמרה לו: "סכנה גדולה ללכת שמה, שומרים רבים סביב ביתו וצריך היתר מיוחד כדי להיכנס". הרב לא שמע אליה, לקח את הכתובת ואמר לחכם שמואל: "בוא עמי ולא תפחד, ה' ישמרנו!".

הלכו והגיעו לפני מחנה השומרים הראשון, עשו את דרכם פנימה, ולמרבה הפלא אף אחד מהשומרים לא פצה פה, אולי גם לא ראו אותם. עברו גם את המחנה השני ושוב חזר המעשה על עצמו. אף אחד מן השומרים לא פנה אליהם. הם המשיכו בדרכיהם, והנה כבר נכנסו לתוך גנו של המושל, והוא יושב בכיסאו.

תכף כשראה אותם נכנסים, מיד רץ אליהם, לפני שייכנסו לבית ושאל בהכנעה: מה בקשתם ולשם מה באו? אמר לו הרב: "היכן יהודי פלוני? תאמר לי מה פשעו?". ענה המושל: "**שום פשע! תכף אני שולח אותו חזרה לביתו.**" "והיכן כל ממונו והונו?" הקשה הרב. "גם את הכסף אשלח עמו חזרה אל ביתו, לא אחסיר ממנו דבר!", השיב המושל.

חכם שמואל עומד ומשתומם: "**מה קורה כאן? כיצד נכנע כך המושל לפני החכם, שאינו מכירו ולא ראהו מעולם?!**" הדברים היו נשגבים מבינתו. ואכן תוך שעה, קיים המושל את הבטחתו. הוא שלח את היהודי בכבוד רב אל ביתו עם כל רכושו. **ותהום כל העיר על דבר הפלא הזה.**

כמובן, העשיר התנצל בפני חכם שמואל ושילם כמובן עבור כל מה שהגיע לו. ובינתיים ראה חכם שמואל את כל השפע שיש שם בסוריה, והנה מחירו זול כחצי מהמחיר בירושלים, החליט לנצל אותה הזדמנות, ולכן עמד וקנה ומילא **שש עגלות בסחורות ושכר גוי שיוליך אותם עמם לירושלים.**

בדרכם אמרו לגוי: "**כעת חצות לילה, אנו נעצור לתפילת חצות, ואתה תמתין לנו מעט.**" ישבו שניהם וערכו 'תיקון חצות' בבכיות נוראות, ולא שמו לב למתרחש סביבם. כשסיימו להתפלל ולשפוך צוקם לפני שוכן מרומים, **שמו לב, כי הגמלים יחד עם כל הסחורה, שרכש שם נעלמו יחד עם הגוי.**

אמר רבי רפאל לחכם שמואל: "אל תצטער כלל! שב ואמור שירות ותשבחות וה' יעזור!". **בינתיים עשה הרב מה שעשה, ואחר כמה זמן, חזר הגוי יחד עם הגמלים וכל הסחורה שעליו, והוא בוכה.** שאלו רבי רפאל: "איפה היית ומה עשית?". ענה הגוי: "**בעת שישבתם להתפלל אני נמנמתי, לפתע באו שלושה שודדים וחרבם בידם, סתמו את פי, וקשרו את ידי ולקחו אותי בשבי ואת הגמלים וכל הסחורה עימם. לפתע פתאום הגיעה רוח חזקה ועצומה. היא הרימה את השודדים והשליכה אותם למרחקים. הפלא הגדול היה, שהרוח לא הרימה את הגמלים והסחורה. ומיד שראיתי כך, התחלתי להודות לאלוקים וברחתי כל עוד נפשי בי ושבתי אליכם.**"

"ומדוע אתה בוכה?" שאל הרב. "מכיוון שפחדתי מהרוח, שלא תיקח גם אותי, וכעת שניצלתי, בוכה אני משמחה!" ענה הגוי. בדרך, אמר הרב לחכם שמואל: "**דע לך ידידי החסיד, שבעוד חודשיים אני קרוי לישיבה של מעלה, לכן לא תגלה, את מה שראית אצלי עד יום פטירתך, רק בתוך ההספד שתישא בהלווייתך, תאמר להם, מה שראו עיניך.**" ואכן כפי שאמר הצדיק כך היה. רבינו התבקש לבית עולמו וחכם שמואל פרסם את שאירע.

המקובל הרב אברהם מרדכי נסים הררי רפול זצ"ל - נולד ב-ט"ו ניסן ה'תרנ"ה (1895) בירושלים העתיקה. את ראשית חינוכו קיבל בת"ת בשכונת הבוכרים. בתום לימודו עבר ללמוד בישיבת 'אוהל מועד'. אחר נישואיו המשיך בשקידתו הרבה, עלה ונתעלה מאוד. בימי מלחמת העולם הראשונה (שנים ה'תרע"ד-ה'תרע"ח 1914-1918), למרות שהיה מטופל בילדים קטנים ובחוסר כל, לא הרפה מלימוד התורה הקדושה. בשנת ה'תרע"ה בחודש אייר (1915) התכנסו גדולי החכמים לצורך תיקון, ורבינו על אף גילו הצעיר (20 בלבד) נכלל בין גדולי המקובלים הגאונים - ר' שאול קצין, ר' חיים שאול דוויק הכהן, ר' אברהם עדס, ר' אברהם טוויל הכהן, ר' עזרא הררי רפול, ר' ראובן שרבאני, ר' שמואל בוחבט ועוד.

בשנת ה'תרפ"ג (1923) נפתחה ישיבת 'פורת יוסף' בירושלים בעיר העתיקה ורבינו החל ללמוד ונמנה עם בוגריה. בשנת ה'תשט"ז (1955) עבר ללמוד בישיבת 'עוז והדר' שגאולה (לאחר שהישיבה נחרבה ע"י הירדנים). סיפרו חכמי המקובלים, שכל שאלה בזוהר הקדוש שהיה מוקשה עליהם היו פונים לרבינו ומיד היה מצוין את המקור המדויק תוך כדי שהיה מצביע על הדף והשורה בבקאות מדהימה. וכן העיד הגאון ר' עובדיה יוסף זצ"ל: **"כל מה שהיינו מחפשים בדברי רבותינו בש"ס ובמדרשים ולא מצאנו- שואלים היינו את ר' אברהם רפול, והיה עונה לנו ומאיר את עינינו".** גאון בנגלה ובנסתר.

כשהיה בגיל שלושים, איבד את ראייתו בעין. רבים פנו אליו ונושעו. כשבאו אליו וביקשו את ברכתו, נהג לומר: **"תתפלל אתה, ואני אנסה להתפלל. אם יעזור ה' יתברך- תתקבל התפילה"**. ואכן, **תפילותיו לא שבו ריקם**. פניו הפיקו שמחה תמידית. אולם כשדיבר על מעמד יום הדין שאדם עתיד לתת לפני הקב"ה, היה פורץ בבכי. יגע רבות בחינוך צאצאיו לתורה. גמל חסד עם הרבים. כששמע על חולה מסוכן או חלילה על אסון שהתרחש, בכה בכי מר. העיד עליו הגאון ר' אברהם מונסה: **"מקובל עלינו מזקני דור שעבר, שר' אברהם רפול אינו מוגדר כירא חטא, אלא אינו יודע מה זה חטא!"**. מידת האמת הייתה נר לרגליו.

היו לו למעלה מעשרה אירועים מוחיים, אולם בחסדי הבורא שום אירוע לא השפיע על כושר שכלו. לפני פטירתו עבר ניתוח במח, הפרופסור המומחה העיד שמעולם לא ראה אדם בגיל כזה שתאי השכל במוחו זכים וצלולים ללא פגם. גם בזמני זקנה ושיבה, שהיה חולה ותשוש, כל אימת שהיו באים לבקרו, דיבר רק בדברי תורה. התבקש לבית-עולמו בליל כ"ה כסליו ה'תשנ"ב (1991). חי כ-97 שנים. באותו יום ירדו גשמי זלעפות משמים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' עזרא הררי רפול (מחכמי ארם צובא שבסוריה, המשפחה הגיע לחלב שבסוריה בעקבות גירוש ספרד). **אמו:** מרת שמחה. **אשתו:** מרת שרה (בת ר' יוסף זכאי, נישא ב-י"ב תשרי תרע"ד - סיפרו עליה כי מעולם לא הרימה את קולה, התרחקה מכעס ומחלוקת, ותמיד חיה בשלום עם כל הסובבים עימה). **מרבתי:** הגאון ר' רפאל שלמה לניאדו, ר' חיים שאול דוויק הכהן (גם פשט וגם סוד), ר' עזרא עטיא. **חברותא:** ר' שלום לופס (רבה של עכו במשך 46 שנים). **בנו:** הגאון ר' יוסף. **מספריו:** **יאמרי אברהם -** חידושים, רמזים, גימטריות ופרפראות לפי סדר פרשיות השבוע, וענייני תפילה ומועדים.

רבינו נהג למצוא גימטריות ופרפראות בחוכמה רבה. בכל נושא היה מוצא רמז כלשהו בראשי תיבות או בגימטריות. כאשר שאל לשמו של אדם, מיד מצא פסוק או פתגם הקשור לשמו. לפעמים נהג להשיב בגמטריא והתפלוא כולם על כך שממש כנבואה הייתה יוצאת מפיו. יהודי אחד שהגיע לבית הרפואה 'ביקור חולים' לאחר שלקה בדלקת ריאות קשה. לאחר שעבר בדיקות מקיפות על ידי הרופאים במשך זמן מה נלאו הללו למצוא לו תרופה למחלתו. בלית ברירה שוחרר הנ"ל בעודו חולה, והנה עם יציאתו מבית הרפואה פגש את רבינו. בצר לו סיפר על מחלתו ועל העובדה כי ידם של הרופאים קצרה מלהושיע. היה זה בחודש אדר, והרב אמר לו מיד כי אין לו לדאוג, שכן המלה **אדר** הינה ר"ת **אין דלקת ריאות**. ואכן מדברי רבינו לא נפל דבר, ותוך זמן קצר הלה יצא מכלל סכנה והתרפא לחלוטין ללא נטילת תרופות כל שהן.

ביום שישי אחד אמר רבינו לבני ביתו: "מדוע היום מעון כל כך עד שאי אפשר לראות דבר?". התבוננו הללו ולא הבינו מדוע רבינו אומר זאת, **שכן הראות הייתה טובה למדי**. לאחר דקות ספורות הוברר ל"ע כי **ראייתו של רבינו אבדה כמעט לחלוטין!** ולמעט צללים כבדים אינו מבחין במאומה. מיד רצו להבהילו לרופא עיניים שיבדוק את רבינו. אולם הצדיק אמר להם: "לשם מה לקרוא לפרופסור? הרי ישנה סגולה לראייה שאמרו רבותינו, **והיא להביט על היין של הקידוש ועל נרות שבת בשעת הקידוש**". ואכן בליל שבת לאחר שהתבונן דקות מספר על הנרות ועל היין **ביקש שיביאו לו את הספר 'חוק לישראל' והוא החל לקרוא בו כבימים ימימה שכן חזר לו מאור עיניו**.

פעם אחת נכנס אברך אחד לרבינו וסיפר, שאמו חולה זמן מה ומאושפזת בבית הרפואה וצריכה לעבור ניתוח וביקש מרבינו שיתפלל עבורה לרפואה שלמה. הצדיק השיב כי כעת עליו למסור שיעור בישיבת 'פורת יוסף' שיחת מוסר לתלמידיו וכדי שלא יהיה ביטול תורה, יתפלל עליה בעז"ה לאחר השיעור. בשעה אחת וחצי כששב רבינו לביתו, התפלל לרפואה שלמה על אימו של אותו אברך ועשה פדיון עבורה ב-160 מטבעות כסף. לאחר הפדיון מקבל רבינו שיחת טלפון מבית החולה כאשר בנה האברך נמצא בצד השני **ומספר לרבינו בהתרגשות כי בדקות האחרונות חלה הטבה משמעותית במצב בריאותה של אימו והרופאים הסובבים אותה אינם מבינים כיצד אירע הנס הגדול!**

מסופר על הגאון המקובל ר' אברהם עדס זצ"ל, כי פעם חלתה אשתו הרבנית צלחה ע"ה אנושות. אסף ר' אברהם עשרה תלמידי חכמים מופלגים שיקראו לרפואתה את כל ספר התהילים בלי דיבור עם כוונת השמות (סגולה בדוקה וידועה לרפואה). הצעיר שבהם היה רבינו אשר בחרו ר' אברהם עדס, שהיה ידוע כבעל רוח-הקדוש, כי יהיה במניין המתפללים לרפואת אשתו.

האדמו"ר הרב חיים הגר זצ"ל מאוטוניה - נולד כבן שני ב-כ"ג באייר ה'תרכ"ב (1862). נקרא ע"ש זקנו רבי חיים מקוסוב (ה'תורת חיים' זע"א). בזמן לידתו היה אביו בן 17 שנה והיה סמוך על שולחן אביו. גדל עם אחיו בבית הסבא, האדמו"ר ר' ישראל, האהבת ישראל, האדמו"ר השלישי מו"ז'ניץ. כבר כשהיה נער ניכר כי לגדולות נוצר. משמייס התברך בכישרונות גאוניים נדירים. הוא עלה והתעלה בתורה וביראה. היה עוסק בתורה יחד עם אחיו האהבת ישראל, כאשר התמדתם ושקידתם בתורה יחד הייתה עצומה, הם למדו לילות כימים בתורה. בגיל 13 הוסמך להוראה ע"י הגאונים ר' שלמה דרימר (ה'בית שלמה'), ר' יוסף שאול נתנזון (אב"ד למברג) ור' יעקב ווידנפלד מהורימלוב (ה'כוכב מיעקב').

בשנת ה'תרנ"ג (1892) אביו נפטר ורבינו התמנה לאדמו"ר. (רוב החסידים הלכו אחרי אחיו, האדמו"ר ר' ישראל וחלקם הלכו אחרי רבינו. היו לרבינו אלפי חסידים ברחבי גליציה, לייפציג, לבוב וקראון הייטס). רבינו התיישב באוטוניה (אוקראינה) עד מלחמת העולם הראשונה. לאחר מכן נמלט לווינה. לאחר המלחמה שב לאוטוניה, אבל מכיוון שנחרבה עבר לסטניסלב. כיהן גם כנשיא כולל בוקובינה. גאוניותו העצומה התפרסמה בכל העולם. פעם אחת כאשר עבר ליד ביתו בבוהוש אמר: "בבית נעשיתי יהודי טוב. לא נכנסתי לישון לפני ארבע ולא קמתי אחרי חמש!". משנת ה'תרס"ד (1904) חלה וסבל ייסורים קשים. עבר עשרות ניתוחים מאז ועד סוף ימיו. ייסוריו לא מנעו ממנו מלהמשיך בעבודת הקודש, ואף נהג לקרוע את התחבושות שעל גופו ולרדת לטבול במקווה. **גאון בנגלה ובנסתר. ענוותן מופלא.** נפטר ב-כ"ה כסליו תרצ"ב (1931) בקרקוב בדרכו לעבור ניתוח בווינה. ציונו בסטניסלב. חי כ-69 שנים. בהלווייתו השתתפו עשרות אלפים ביניהם משלחות רבנים מקהילות שונות.

סבו (מצד אביו): האדמו"ר ר' מנחם מנדל (ה'צמח צדיק'. מייסד והאדמו"ר הראשון בשושלת ויז'ניץ). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך (ה'אמרי ברוך'. האדמו"ר השני בשושלת ויז'ניץ). **אימו:** מרת ציפורה (בת ר' אריה לייב מז'טומיר). **נשותיו:** מרת פסאי לאה (זיווג ראשון- בת דודו, בתו של הרה"ק רבי יצחק מבוהוש), מרת חיה חאשא (בת ר' שרגא יאיר מביאלוברזיג- זיווג שני), בת ר' צבי מרזבדוב (זיווג שלישי). **ילדיו:** האדמו"ר ר' ישראל שלום יוסף הי"ד (ממלא מקום רבינו. נרצח בשואה), ר' מנחם מענדל (נפטר מטיפוס לאחר שטיפל במסירות נפש ביהודים חולים), ר' יצחק הי"ד (רבה של טלומשט. נרצח בשואה), מרת בלומה רייזל (נישאה לר' יחיאל מיכל הגר הי"ד, האדמו"ר מהורודנקה. נרצח בטרנסניסטריה), מרת שרה (נישאה לר' ישראל פרידמן, האדמו"ר מהוסיאטין), מרת העניא (נישאה לר' אהרון פרידמן, האדמו"ר מבוין-צ'רנוביץ'). **מספריו: נימוקי חיים** - על הש"ס ושו"ע **יטל חיים** - חידושי על התורה במשך "טל" שנות הנהגתו **אות חיים** - על ראשונים ואחרונים **ימצא חיים** - על שו"ע **יתו חיים** - על קבלה.

הרב הצדיק ר' אברהם יהושע העשיל מקאסוב-זאלישטשיק זצ"ל מארה"ב (בן הרה"צ ר' שרגא פייביש מזאלישטשיק אחיו של הרה"ק) סיפר: יום אחד רבינו היה בתפילת העמידה, כאשר ידו מונחת בין הדלת למשקוף. לאחר מספר דקות עבר שם מישוהו. בלי כוונה הוא טרק בחוזקה את הדלת על היד של רבינו. ידו התחילה לזוב דם מעוצמת המכה. הצדיק לא זז ממקומו וגם לא הזיז את ידו. הוא המשיך בתפילתו כאילו לא אירע מאומה. כאשר סיים את תפילתו אמר לסובבים: **"אני חש כאב בידי ולא יודע מה פשרו"**.

מסופר כי הרבי עבר סדרת ניתוחים שנמשכה מספר ימים. לבסוף כשעמדו לתפור אותו היה אמור לקבל הרדמה לזמן ארוך. כשהרופא בא להרדמו לפני הניתוח, רבינו לא הסכים. הוא ביקש כמה דברים: שידליקו נרות מעל ראשו ושיתנו לו את מקטרתו שאותה הניח בין שיניו.

רבינו פתח את הזוהר הקדוש וביקש שיודיעו לו חצי שעה לפני הניתוח. כך רבינו נותח ללא הרדמה כשהוא מעמיק ומרחף ברעיונותיו הקדושים. עיתונאי ברלין התפעלו מעובדה זו. למחרת פרסמו רטיוויים רבות גדולה: 'הרבי הגדול שנותח ללא הרדמה'.

תלמיד חכם גדול אחד שנכח בבית רבינו סיפר שפעם אחת התחלפה לו בטעות הצלוחית שהיו מטמינים בה את החמין לכבוד שבת קודש, בצלוחית אחרת שבה היה מונח תה. לכן בטעות שמו בצלחת תה. המשמש לא הרגיש בחילופין והביא לפניו את התה בסעודת שבת. רבינו אכל ממנו כדרכו בקודש. אחר כך החסידים חטפו משיירי, והנה טעם תה בפיהם. אז התבררה להם הטעות וראו את **גודל דביקותו בחי העולמים כשישב לסעודת שבת ולא הרגיש כלל טעם במאכלים**.

כשרבינו היה סמוך על שולחן חותנו כ"ק האדמו"ר מבוהוש, יהודי עבר פעם בשעת לילה מאוחרת ליד ביתו. כשראה שהאור דולק בבית נקש על הדלת. כשרבינו פתח את הדלת היהודי התחיל לבכות ולהתאונן על צרותיו: הוא שידך את בתו לחתן הגון והבטיח לתת נדוניה, אבל כעת אין לו פרוטה לשלם והחתן רוצה לבטל את השידוך. היהודי הוסיף שכבר היה אצל הרבי מבוהוש, שניסה לשכנע את החתן להמתין עד קבלת הנדוניה, אבל החתן לא רצה לשמוע. רבינו אמר לו: "שלח את החתן אלי, אולי אני אצליח לשכנע אותו". אבל היהודי חזר ואמר: "מחילה מכבוד הרב. אם דברי חותנך הרבי מבוהוש לא הועילו, איך יועילו דבריך?". הרבי קם ופנה לחדר השינה. העיר את הרבנית וביקש ממנה שתואיל לתת לאותו יהודי את מטפחת הראש שלה שהיה משוכן בהילומים כמשכון לחתן עד שיפרע את חוב הנדוניה. הרבנית הסכימה והשידוך יצא לפועל. (מעובד מתוך נחלת פנחס - נעימת החיים)

הרב משולם ראטה זצ"ל: נולד בי"ד אלול ה'תרל"ה (1875) בהורדנקה שבפולין למשפחה חסידית. בהיותו בגיל רך עברה המשפחה לקולומיאה, והתפרנסה ממסחר בתבואה. מילדותו הצטיין בכישרונות הפלאיים: **בן שמונה ידע כבר מסכתות שלמות בעל פה, עם התוספות.** כבר בגיל שלוש-עשרה נודע כ'**העילוי מהורדנקה**' וסופר עליו סיפורי גאונות. **בן חמש עשרה היה בקי בש"ס ובפוסקים,** בלע כל ספר שבא לידו. בהיותו בן שמונה-עשרה הוסמך לרבנות. בשנת ה'תרנ"ז (1896) ר' יעקב ברב"ש, אב"ד חורסטקוב נפטר ורבינו התמנה במקומו ושימש כרב העיר במשך שלושים שנים. פעיל בארגון 'מציון תצא תורה' שיסדה בית ספר ברוח המזרחי בחורסטקוב. בשנת תרס"ו יסד ישיבה בעיר וכיהן בה כראש ישיבה. בשנת ה'תרע"ד (1913) גלה לוויילנה, והתרוועע עם גאוני הזמן ששהו בה. הוא התנצח שם עם מלומדים במכמני הפילוסופיה היהודית והיוונית ובשירה גרמנית, והם לא יכלו לו. ידיו רב לו גם בבלשנות, בגרסאות מדעיות ובעיונים היסטוריים. בשנת ה'תרע"ח (1917) שב לחורסטקוב, ורבים עלו ארצה בהשפעתו. לימים נודע כי רבנו ידע את תורת ה'חת"ם סופר' כמעט על-פה.

בשנת ה'תרפ"ט (1928), עבר לכהן כרב בסוצ'אבה (שכונתה שאץ), ולאחר שש שנים עבר לכהן כאב"ד בצ'רנוביץ והחל משנת ה'תרצ"ו (1936) כיהן כראש-ישיבה במקום ולאחר הכיבוש הנאצי, לאחר שסבל במשך 4 שנים בשנות מלחמת העולם השנייה הוברח תמורת שוחד רב לבוקרשט, שם התבלט בגאונותו. עלה לארץ ישראל בשנת ה'תש"ד ומונה לדיין בבית הדין הרבני הגדול וחבר במועצת הרבנות הראשית. הראשית בעת קום מדינת ישראל. **מגדולי הרבנים בתקופתו אצל רובו של הציבור הדתי והחרדי.** נפטר ב-כ"ו בכסלו ה'תשכ"ג (1962). חי כ-87 שנים. ציונו בבית-

החיים סנהדריה בירושלים. על שמו רחובות בשכונת בית-וגן בירושלים ובשכונת קריית-הרצוג בבני-ברק וקריית שמואל.

אביו: ר' שמעון (נכד ר"ן עפשטיין). **נשותיו:** מרת ציפורה (בת הגביר ר' שמשון שטיינהולץ ממילניצה. בגיל 13 התארס ורק בגיל 18 נשא אותה לאשה- זווג ראשון). מרת לאה רובין (זווג שני). **ילדיו:** ר' אפרים (היחיד- נפטר בגיל 19). בתו, נישאה לרב ד"ר ישראל הייטנר (האיתן)- שימש שנים רבות כרב הראשי של חיל הים. **רבותיו:** הרב אברהם שטיינברג (אב"ד ברודי), ר' מאיר אריק (אב"ד בוטשאטש), ר' משה תאומים (אב"ד הורדנקה), ר' יעקב ויינפלד (אב"ד הרימלוב), ר' אברהם מנחם מנדל שטיינברג (אב"ד סניאטין ואח"כ ברודי). ר' יודל'ה ממזרחן מסיגט (תלמיד החתם סופר). **מתלמידיו:** ר' שלמה זלמן הורביץ, ר' משה קלוגהויפט (אב"ד חירוב), ר' חנוך שכטר (מחוסקוב). **מספריו:** **יקול מבשר- שו"ת •מבשר עזרא-** על פירוש האב"ע לתנ"ך, כולל הקדמה עם קורות חי' המחבר **•בשורת אליהו-** הערות וביאורים על ספרי הגר"א **•שמחת יום טוב-** הערות וביאורים על ספרי התו"ט **•לעמלים בתורה-** תוכנית הישיבה.

בספר 'אורח צדיקים' של ידידנו ר' דניאל אלול מביא בשם '**מבשר ואומר**' על הרב בהיותו כבן אחת עשרה שנים הגיע לביקור בעיר סניאטין והתאכסן אצל קרובו ר' הירש גולד'ס. ר' הירש זה היה למדן ואף הגה הרבה בספרי מחשבה. פעם הניח על השולחן את ספר 'העקדה'. כשחזר לחדר מצא את הילד מעיין בספר, ואמר לו: **"אתה עילוי, אבל כדי להבין ספר זה אתה צריך לגדול קצת"**. והילד ענה לו: **"בוא ואסביר לך מה שקראתי זה עתה"**, והסביר בצורה רהוטה את דברי בעל העקדה כזקן ורגיל, ור' הירש עמד נבהל והשתומם.

ממילניצה הוזמן רבינו לכהן כרבה של חורסטקוב. אך מכיוון שלא כל תושבי העיירה רצו ברב מחסידי צ'ורטקוב, בחרו במועמד נוסף שאינו מאותם חסידים. על המועמדים היה לשאת דרשה בשבת לפני הציבור ועל פיה יקבעו מי יתמנה לרב העיירה. המועמד הראשון הוזמן לדרוש בשבת פרשת קורח, ואילו לשבת הבאה פרשת חוקת הוזמן הרב משולם. וכך מתאר ר' חנוך שכטר, מיקירי חורסטקוב את הדרשה: **"הרב הצעיר בא לעירנו בערב שבת ונתקבל ברוב פאר וכבוד, ותיכף לביאתו מסר מראי מקומות מדרשתו ומתוכם כבר עמדו הכל על גודל בקיאותו וידיעתו הרחבה. הלומדים שבעיר בכלל, והלומדים שמצד המתנגדים בפרט, עיינו במראי המקומות בשימת לב והכינו עצמם להקיפו בשאלות, להכניסו במצר ולנצחו. אבל עוד בליל שבת ראו ונוכחו לדעת כי אוצר בלום הוא, לא בא כבושם הזה ועין לא ראתה. מכל שדרות העיר באו חסידים, לומדים ומשכילים, להקביל את פני הרב הצעיר. הבית היה מלא, מאות אנשים עמדו בחוץ והחלונות היו פתוחים, ודברי תורתו היו מצלצלים כפעמון ונשמעים גם לאלה שעמדו בחוץ. עד שתיים עשרה בלילה לא פסק פומיה מלהגיד דבריו ליעקב, וכל האנשים חזרו לביתם שמחים וטובי לב. ולמחר ביום השבת בשעה שתיים-עשרה בצהריים, עמד בבית-הכנסת הגדול ליד ארון הקודש ורק ספר התנ"ך בידו, ודרש שש שעות בלי הפסק. בדרשה זו הראה בקיאות וחרifות בש"ס ובפוסקים וגם בספרי מחקר, דברים שלא שמעו בני עירנו מעולם, וכולם הודו בגדולתו, וראשי העיר החליטו פה אחד למסור לידו כתב ההתמנות.**

עוד מביא ר' דניאל בספר 'אורח צדיקים' בשם '**מבשר עזרא**', כי תלמידו ר' שלמה זלמן הורביץ סיפר: **"זכיתי פעם לישון עימו בחדרו ארבעה שבועות וראיתי את סדרו בלילות: עד שעה שלישית בלילה לא פסק פומיה מגירסא, וכאשר הלך כבר לנוח, לקח עימו לחדרו ספרים רבים והניחם על שולחנו סמוך למיטתו, וכמעט בכל חצי שעה הקיץ משנתו, נטל ידיו ועיין בספרים וחזר לישון. על זה חזר כמה פעמים בשעות שנתו המעטות. וכששאלתיו על כך, הסביר לי כי כאשר עולה ברעיונו איזה דבר חז"ל או ראשונים ומסופק הוא מדיק לשונם בעל פה, חפץ הוא לעיין ולחזור על לשונם מיד שיהיו דברים סדורים לו בדיוק.**

כששאלו למדני ירושלים את הגאון ר' יצחק אייזיק הלוי הרצוג זצ"ל (הרב הראשי האשכנזי של ישראל) כיצד יתכן שהוא סומך בענייני הוראה ולא זז מפסקי הלכה של הרב משולם שמוצאו מגליציה, והרי הוא בא מבתי-המדרש הליטאים ורואי את עצמו בענייני הלכה כתלמיד לרה"ג יצחק אלחנן השיב: "הוא אינו ליטאי ואינו גליצאי, פסק הלכה שלו מזכיר פוסק קדמון, מאלה שיסודות ההלכה נשענים עליהם". אם קרה שבשאלה מסוימת הרה"ג הרצוג נלחץ ע"י השואלים לנקוט בכח דהיתירא, היה אומר: "אם ר' משולם יפסוק כן- אסכים לכך בשתי ידיים". מספרים שפעם אחת, כשר' הרצוג אצר לרבנו ללבוש את המעיל אמר: "אני מלביש מעיל לספר תורה!".

הגאון הרב שלמה דוד כהנא רבא זצ"ל – נולד בשנת ה'תרכ"ט (1869) ביאנובה שליד קובנה. למד בישיבת וולוז'ין מגיל 17. לאחר נישואיו נסע ללמוד בכולל הפרושים בקובנה ונסמך לרבנות בידי רבי יצחק אלחנן ספקטור. בשנת ה'תרנ"ה (1895), חזר לוורשה והתמחה אצל חמיו בהוראת הלכה לציבור. התמנה כמו"צ רשמי בבירה הפולנית ונעשה לאחד הרבנים המקובלים בעיר.

לאחר מלחמת העולם הראשונה היה מראשי הפעילים לכינון אגודת הרבנים בפולין. פעל לצד הגאון ר' חיים עוזר גרודז'נסקי בדאגה ליהדות רוסיה תחת השלטון הסובייטי. שימש כיו"ר הלשכה המרכזית לתקנת העגונות שעל יד אגודת הרבנים בפולין. התיר עגונות רבות לאחר מלחמת העולם הראשונה. היה פעיל בגיוס כספים עבור הקמת ישיבות בוורשה וברחבי פולין. החזיק ישיבה משלו בבית הכנסת והעביר בה שיעורים מדי יום ביומו.

במהלך מלחמת העולם השנייה התיר עוד כ-3,000 עגונות. מעולם לא אירע שהבעל חזר בחיים, לאחר מכן. הצליח בחסדי שמיים להימלט בשנת ה'ת"ש (1940), בראשית הכיבוש הנאצי בוורשה, והגיע לארץ. בשבועיים הראשונים לאחר שהגיע לארץ ישראל, התמנה כנשיא איחוד הרבנים יוצאי פולין. בהמשך שימש כרב האשכנזי של הרובע היהודי. בשנת ה'תש"ד (1944) ייסד בעיר העתיקה את 'ישיבת ההוראה' ולצדה כולל אברכים. נפטר ביום שישי, כ"ז כסליו ה'תשי"ד (1953). חי כ-84 שנים. ציונו בבית הקברות בסנהדריה.

אביו: ר' בן ציון-חיים. **אשתו:** מרת אסתר (בת ר' שמואל זנוויל קלפפיש ראב"ד ורשה. היתה פעילה עבור צורכי הציבור ועמדה בראש מוסדות הקהילה היהודית בעיר). **בנו:** הרב ד"ר שמואל זנוויל (מנכ"ל משרד הדתות). **מרביתו:** ר' חיים הלוי סולובייצ'יק, ר' נפתלי צבי יהודה ברלין (הנצי"ב מוולוז'ין).

רבינו הרבה להתעסק בסוכות. כל מי שבא לירושלים בימי החג, היה נכנס לסוכת הרב בדרך לכותל המערבי. בליל החג הראשון אחרי הסעודה היה יושב כל הלילה בסוכה בחשכה עם שניים מתלמידיו ומשוחח עימם בדברי תורה. כשרצו להעלות אור בתוך הסוכה או להכניס אוכל – לא הרשה. הדבר היה תמוה, מכיוון שהלילה הראשון של ה'אושפיזין' שייך לאברהם אבינו, שמידתו היא הכנסת אורחים ביד רחבה. כשנשאל על כך, השיב שזוהי בחינת התייחדות של הודיה לה' על נס, שאירע לו בעמק הבכא, בזמן פלישת הנאצים לוורשה.

וכך הרב סיפר: בראשית שנת ה'ת"ש פרצה המלחמה. בגלל ההרעשות והאיפול לא היה אפשר להתחיל במוצאי יום הכיפור לבנות את הסוכה. גם הימים שבין יום כיפור לסוכות לא היו כשרים לכך. אמנם ההרעשות פסקו, אבל נכנסו הנאצים לעיר והוסיפו חורבן. הם התנפלו על יהודים ברחובות והוציאו אותם בכח מבתיהם. אנשים הסתגרו בבתיהם ופחדו מקול עלה נידף.

באותם הימים הרב היה מוטרד, כיצד יוכל לקיים את מצוות סוכה וארבעה המינים. היה אתרוג אחד בלבד בבית ר' משולם קמינר, הממונה על בית העלמין שבוורשה. הקמת סוכה בגלוי במרפסת שלצד הרחוב, הייתה מסוכנת ועלולה להתפרש כהתגרות ברשעים, שהשתלטו על העיר. אולם הרב שמצוות סוכה היתה משאת נפשו, לא נכנע למצב. הוא כיתת את רגליו מחורבה לחורבה, עד שמצא פינה נסתרת שכשירה להקמת הסוכה. הרב בנה את הסוכה, וסביבה תלה סדינים רבים, כדי שהסוכה לא תיראה מבחוץ.

בלילה הראשון של החג הרב ישב עם שניים מתלמידיו בסוכה. הוא קידש על שתי פרוסות לחם ושוחח בלחש בדברי תורה. בחוץ שררה דממת מוות. כולם היו סגורים בבתיהם ומדי פעם נשמעו יריות. כל תנועה קלה וכל שכן יציאה החוצה, אפילו לחצר, הייתה כרוכה בסכנה. הרשעים נהגו להתחבא ולארוב לכל תנועה חשודה. אוי לו, למי שנפל בידיהם.

אמר הרב באותה שעה: "תמיד שאלתי את עצמי, באיזו מידה מקיימים את שמחת החג בשלימות לשם מצווה. ברם, הנה כשהסוכה ריקה מכל, ועוד אימת מוות מכרסמת בלב, ועם כל זאת אנחנו מתאמצים להכניס שמחה בנפשינו. שמחה, שאינה תלויה בשום דבר אלא ממש לשם קיום המצווה. זו היא שמחה של מצווה, שאין למעלה הימנה. זהו פירוש הפסוק, 'וְהָיְתָ אִךְ שְׂמִיחָה' לשם שמחה בלבד".

דרכם של הנאצים בתחילת הכיבוש היתה 'לבקר' בבתי הרבנים. הם היכו, עינו ולקחו למרתפי העינויים, כדי לשלול מהעם את מנהיגיו ולהטיל אימה על הכל. באותו לילה באו לבית הרב. באמצע הלילה נשמעו יריות, שהחרידו את כל הסביבה. הם הסתערו כמטורפים על מבואות הבתים. מיד אחרי זה רעמו הלמות פרא על הדלתות בקתי הרובים וצריחות אימות: "לפתוח! לפתוח!".

בחיל ורעדה הרבנית פתחה את הדלת. הם התפרצו בצעקות: "היכן הרב הארור?". היא לא הצליחה לפצות את פיה. אחד הרשעים דרך את אקדחו ושם אותו בין עיניה. היא השיבה: "הוא נעלם בימי ההפצצות ואינו". הם השתוללו והיכו באגרופים את האנשים הנמצאים בבית. הם חיפשו בכל החדרים וכשלא מצאו את הרב, רשמו בפנקס: "נעלם". בימי ההרעשות והמנוסה מהעיר, אנשים רבים נעלמו, לכן, הרשעים לא ראו כל סיבה לפקפק בתשובה, שהרב נעלם. הם רשמו לפניהם, שמעתה מיותר לחפש אחריו.

באותה שעה, הרב ישב בסתר סוכתו בפינת החצר השלישית. הוא שמע מרחוק את השריקות, היריות והצעקות, אבל לא ידע, שכל זה מכון אליו, שאותו הם מחפשים. הוא ישב עם תלמידיו ועסק בענייני מצוות שמחה: האם אפשר לשמוח במצוות שמחת חג על טהרתה, בה בשעה, שהכל מסביב שרוי בצער וייסורים? למרות החושך האור קרן מפניו, ועיניו נהרו בנר מצווה ותורה אור. **רק בבוקר נודע לו הדבר, וכשעלה לתורה בירך ברכת הגומל. מאז שם לו לחוק, שבכל שנה בלילה הראשון של חג ישב ער בתוך סוכה אפלה להגות בתורה עם תלמידיו. הרב זכה לקיים את מנהגו גם בירושלים עיר הקודש.**

הגאון החסיד המקובל הרב רפאל משה לוריא זצ"ל - נולד בטבריה בר"ח אב ה'תרצ"ו (1936). נקרא ע"ש דודו הגדול ר' משה קלירס (אב"ד טבריה). בצעירותו למד בת"ת 'אור תורה' בטבריה. בשנת ה'תש"י (1950) עבר ללמוד בירושלים בישיבת 'בית אברהם' סלונים. משחר נעוריו התבלט כעילוי מופלא ומתמיד עצום. לאחר נישואיו המשיך ללמוד תקופה בישיבת 'בית אברהם', לאחר מכן למד בכולל שע"י ישיבת 'מיר', ובכולל 'מקור חיים' של הרב ברוך יצחק לוין זצ"ל, ובכולל 'איתרי' של הרב אליפנט. בעשור הראשון לאחר נישואיו סבל מאוד מדוחק רב ודקדוקי עניות. בשנים ההם מסר שיעורי תורה ביישובי עולים ככפר אוריה וצלפון.

בשנת ה'תשכ"ז (1967) בהיותו כבן שלושים מונה כראש ישיבת 'פלגות ראובן' בירושלים. בסוף שנות ה-80 לאחר שנסגרה הישיבה השקיע את מעייניו בתורת הקבלה ובכתבי האר"י הקדוש. הוא הצטרף לישיבת המקובלים 'שער השמים' ונעשה לאחד מראשיה, ומסר שם שיעורים למעלה מעשרים שנה. בשנת ה'תשמ"ט (1989) עבר ניתוח מעקפים מסובך ממנו יצא בנס. אז הורה רבו ה'נתיבות שלום' זיע"א להוסיף את השם רפאל.

גאון בנגלה ובנסתר ובכל מכמני התורה. מגדולי המקובלים בדורנו. עמל ויגע בתורה בכל כוחותיו. שקדן, עילוי, ומחדש עצום. עבד ה' מופלג ביגיעה עצומה במסירות נפש. דבק כל ימיו בעבודת התפילה ע"פ דרך החסידות. תמך בסכומים הגונים בת"ח עניים בדרך של כבוד בהסתר שלא ידעו המקבלים מהו מקור התמיכה ואף משפחתו לא הייתה מודעת לכך. מופלג בצניעותו ובריחתו מהכבוד. חכימא דיהודאי, חריף ושנון אף במילי דעלמא.

מדי בוקר התפלל במניין ותיקין בכותל ועימו רשימת שמות הזקוקים לישועה עבורם התפלל והם נושעו. היה חולה לב במשך שנים רבות. בשנותיו האחרונות פתח כולל לאברכים 'פרי הארץ' ע"ש הרה"ק רמ"מ מויטבסק, ע"מ שיהיו שקועים בעמלה של תורה ללא דאגות וטרדות פרנסה. נפטר מאירוע מוחי ברחבת הכותל המערבי, שם נהג להתפלל מדי בוקר עם הנץ החמה. נפטר ב-כ"ז כסליו ה'תש"ע (2009). חי כ-73 שנים. ציונו בהר-הזיתים.

אביו: ר' מרדכי יחיאל (חסיד סלונים). **אימו:** מרת שרה שושנה. **אשתו:** מרת נחמה (בת ר' מרדכי לידר). **מאחיו:** הגאון ר' ישראל (מח"ס 'נתיבי ישרון'), הגאון ר' מאיר (ראש כולל 'חלקת יעקב' וראש ישיבת באבוב). **מרביתו:** האדמו"ר מסלונים ר' שלום נח ברזובסקי זצ"ל (בעל 'נתיבות שלום'), הגרא"י פינקל זצ"ל והגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל והגר"נ פרצוביץ. היה בידידות עזה עם הגאון ר' חיים קרייזוירט זצ"ל מאנטוורפן שהעריצו ביותר. **חברותו:** הגאון ר' אברהם יעקב זלזניק זצ"ל, הגאון ר' שמואל אורבך, הגאון ר' מיכל זילבר, הגאון ר' יוסף ספינר, האדמו"ר מתולדות-אהרן, והאדמו"ר ר' שמואל ברזובסקי מסלונים. **מתלמידיו:** הג"ר מרדכי חברוני זצ"ל, הג"ר פנחס פרידמן מבעלזא, הג"ר משה שיינברגר. **בניו:** ר' יוסף ור' שלמה. **חתנו:** הגאון ר' יהודה לייב קלירס (מג"ש בישיבת סלונים). **מספריו הנדפסים:** כ-63 ספרים מביניהם: **יאסיפת שיעורים** (שיעורים מישיבת 'פלגות ראובן') - על מסכתות בש"ס **יאבני שוהם** (סוגיות בש"ס ובהלכה בנושאים שלא דשו בהם הישיבות) - על מסכתות בש"ס **בית גנזי** - על התורה והמועדים, על התפילות החודשים והמגילות, ע"פ דרך החסידות והסוד. לאחר פטירתו נדפסו שני כרכים מספריו על ענייני א"י ועוד כשישה מהם עדיין בכתובים.

פעם אחת סיפר רבינו איך זכה להתעלות. יום אחד ניגשה אליו אחותו ושאלה: "משה, גדלנו באותו בית, חיינו ביחד, איך אתה התעלית זכית להגיע לכאלה דרגות גבוהות ביגיעת וידיעת התורה, מאין שאבת את העוצמות הגדולות הללו?". והוא ענה לה: "אתם ישנתם, ואני הייתי ער..." ומעשה שהיה כך היה: מדי יום היה האב משאיר אצל האימא סכום כסף קטן, שיספיק לכלכלת הבית לאותו יום, אך יום אחד לא היה בידי האב אף לא פרוטה לפרטה והוא נאלץ לצאת לעבודתו, ללא שיהיה לו איך להחיות את ביתו וילדיו.

בערב חזר האב מתחנת הקמח, הילדים כולם כבר ישנו וגם הילד רפאל מוישה שכב במיטתו אך הוא עוד לא נרדם והיטה אוזן לשיחת הוריו, הוא שומע איך האבא שואל: "איך הסתדרתם ללא אוכל?". השיבה האם: "לא הסתדרנו, הילדים הלכו לישון רעבים, הם שנו הרבה והלכו לישון". "אבל בכל זאת", היקשה, "איך בכל אופן הסתדרת?" ואז אמרה האם: "בנו רפאל משה חזר מהת"ת והביא עימו פתק מהמלמד שהוא שאל בכיתה קושיא כל כך חמורה עד שגם למלמד עצמו לא הייתה תשובה, והפתק הזה החייה את נפשתינו! כל כך שמחתי מהצלחה של בנינו בתורה עד שהיום כולנו אכלנו קושיא, שתינו קושיא, והילדים הלכו לישון עם הקושיא... גם אני כל כך מלאה מאושרת ושבעה מהקושיא של רפאל מוישה, שאני לא צריכה לאכול!". וסיפר רבינו לאחותו: "באותו לילה לא עצמתי עין, בכיתי כל הלילה משמחה והתרגשות זה מה שדירבן אותי להתעלות וללמוד בהתמדה רבה ולמסור את כולי אל התורה הקדושה".

יפר הגה"ח המקובל ר' יצחק משה ארלנגר עובדה, ששמע מאביו שרבינו סיפר לו, שבעת שהוציא לאור את ספרו 'יאסיפת שיעורים' על מסכת ב"ק (סטנסיל) הביאו לפני הגאון ר' חיים שמואלביץ שהעריכו מאוד, כשקיבל הגר"ח את הספר לידיו דפדף במרוצה בכמה קטעים, אך כשהגיע לאחד הסימנים (סימן ד' בנדפס), התחיל לעיין היטב מהתחלה עד הסוף, כשסיים שאל את רבינו: "באיזה אופן הגעת לחידוש נפלא זה?". שאלו רבינו: "מדוע דווקא על סימן זה ולא על סימנים אחרים?", אך הגר"ח התעקש לשמוע על סימן זה. השיב ר' משה, שבעת שאחד מבני משפחתו עבר ניתוח מסובך, באותם שעות התיישב בביהמ"ד, סמוך לבית הרפואה, והשקיע את כל מעייניו ברמב"ם קשה (בגדרי חיובי עבד ואמה). וחשב, אולי ימשיך רפואה על ידי כוח התורה. וכך בשיא המתח פרש והלך לו לבית מדרש סמוך וצלל למשך כארבע שעות בעומקה של סוגיא תוך שכחה מוחלטת מכל הסובב, ובאותם שעות האירו והתחדשו אצלו אותם חידושים שנדפסו בסימן ההוא, וכשחזר לביה"ח התבשר על הצלחת הניתוח. כששמע זאת הגר"ח הגיב בהתפעלות: "דע לך שכבר ארבעה דורות! עמלו גדולי האחרונים לתרץ רמב"ם זה ולא עלה בידם, ואילו אתה בכוח יגיעתך זכית לסייעתא דשמיא והצלחת".

הצדיק רבי ניסים נעים זצ"ל- נולד בשנת התרפ"ד (1923) בעיר מדינן שבדרום תוניסיה. כבר כשהיה נער שקד על התורה הקדושה. בגיל 18 נבחן אצל גדולי הדור ובראשם הגאון רבי משה כלפון הכהן זצ"ל ראב"ד ג'רבה על הלכות שחיטה בפועל וקיבל הסמכה לשחיטה ומילה וזכה למל תינוקות רבים. בגיל עשרים שנה נלקח לחתן אצל הגאון ר' מיקיץ שלי. הרביץ תורה בתלמידים במשך שבעים שנה.

חכמי הדור הזכירו אותו בתואר "**החכם השלם השוחט ובודק**". כאשר עלה לארץ הקודש, גר בהתחלה ביישוב שלומי בסמוך לחמיו. לאחר מכן עבר לגור בעיר נתיבות. שימש כחזן ותוקע בבית הכנסת הגדול בעיר. זכה לקירבה מיוחדת מהרב של נתיבות הגאון ר' רפאל כדיר צבאן. נפטר לבית עולמו בחג החנוכה ב-כ"ז כסליו התשע"ז (2016). חי כ-94 שנים. ציונו בבית העלמין בנתיבות. הותיר אחריו חלל עצום בקרב תלמידיו ומאז העיר נתיבות אינה כפי שהיתה.

אביו: ר' פראג'י. **אימו:** מרת עזיזה. **אשתו:** הרבנית רחל רחמה (בת מן הגה"ק רבי מיקיץ שאול שלי). **ילדיו:** ארבעה עשר בנים ובנות- שבעה בנים ובנות נפטרו לו בחייו רח"ל. **חתנו:** הרב חי הכהן (מרבני עדת תוניסה בירושלים). **מרבתי:** הגאונים רבי חומאני עלוש ורבי מיקיץ שלי (מגדולי רבני ג'רבה. מח"ס 'כרמי שלי'), רבי ידיד הכהן. **מתלמידיו:** העמיד תלמידים הרבה בחו"ל ובארץ הקודש. **מספריו:** חידושו התפרסמו בירחון 'הירח' שהיה יוצא לאור בג'רבה.

זהירותו המופלגת של רבינו במלאכת השחיטה היתה לשם דבר. רבים היו נוהרים לפתחו מכל המושבים בסביבה כדי שישחט בשבילים. פעם אחת בא לפניו יהודי שביקש ממנו לשחוט לו כבש. רבי ניסים ראה בעת השחיטה כי יש סירכה בריאה (דבר שהוא אסור לדעת מן הבית-יוסף. אולם לדעת האשכנזים מותר לאכול). היהודי שראה כך אמר לרבי ניסים: "לא נורא, אני אוכל את הכבש".

רבינו ראה שאותו יהודי מזלזל בדעת מרן ועומד לאכול ח"ו המשיך כאילו לבדוק את הכבש ועשה בו נקב שפוסל לכל השיטות. לאחר מכן אמר לו: "טוב, אבל יש פה פסול לכל השיטות ולא תוכל לאכול מזה, אבל אל תדאג. קח כסף ותקנה לך כבש נוסף".

עיקר מעשיו היו בלימוד. תפקיד שהתחיל בו עוד כשהיה בחו"ל בעיר מדינן, בעצת חמיו הגאון רבי מיקיץ צוק"ל. בהתחלה לימד את התלמידים ביישוב מעגלים ליד העיר נתיבות. אם היה תלמיד שלא היה מגיע ללימודים, רבי ניסים היה הולך לבית הורי התלמיד ושואל אותם: "האם הבן לא הרגיש טוב?" וכדומה. לאחר מכן היה מלמד את הילדים בבית הכנסת הגדול בנתיבות. יש לציין, כי רבינו עד יומו האחרון מעולם לא פספס אף יום. גם בגילו המופלג ישב ללמד ילדים צעירים והשתעשע עימם על מנת להמתיק להם את הלימוד.

מקורבו ר' יעקב הרוש הי"ו סיפר כי פעם אחת בימי הסליחות הרב השכים כהרגלו לפנות בוקר ועמד מחוץ לביתו לחפש מונית שתיתקן אותו לבית הכנסת הגדול. השעה התאחרה ושום רכב לא הגיע בשעה זו באיזור. בנתיים ר' יעקב חלם שהרב קורא לו להגיע אליו ואומר לו שהוא מחכה לו. ר' יעקב התעורר בבהלה וירד לבדוק מה קורה עם רבי ניסים. כשראה את הרב עומד בחוץ ממתין למונית, מיד לקח אותו ברכבו לבית הכנסת.

עוד סיפר ר' יעקב הרוש מקורבו, כי בהתחלה לא היה לו בנים כי אם בנות. בשנה האחרונה לחייו של רבינו אשתו של ר' יעקב עדיין לא היתה מעוברת. פעם אחת כשר' יעקב היה אצל רבינו, אמר לו ר' ניסים: "אל תדאג, הפעם יהיה לך בן". מדברי רבינו לא נפל דבר. נולד לו בן אחרי בנות רבות.

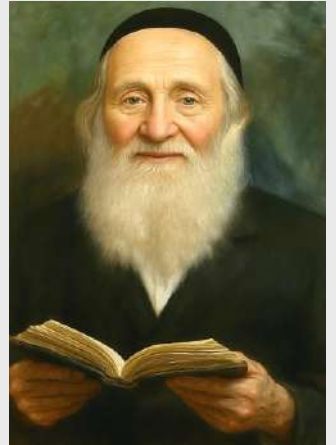
מסופר כי פעם יהודי ביקש ממנו עזרה כספית ור' ניסים נתן לו סכום כסף גדול. אחד ממקורביו שאל אותו לפרש הסכום הגדול. ר' ניסים השיב לו 'ולדבקה בו' שצריך להידבק בדרכיו של הקב"ה- מה הוא רחום אף אתה רחום...

ר' אליהו שלום בוקובזה בנו של ר' נתן בוקובזה זצ"ל סיפר, כי הוא זוכר שבילדותו כשלמד אצל ר' ניסים, היו מדברים שהוא כנראה יודע את כל התורה כולה בע"פ. בלימוד היו יושבים מול ספרים פתוחים ואילו ר' ניסים היה יושב ללא שום ספר, מגיה ומתקן את הילדים. הכל בע"פ בלי שום ספר.

מעשה מופלא אירע בעת פטירתו של רבינו כאשר אנשי החברה קדישה רצו לקבור אותו במקום מרוחק ולא לצד רעייתו הרבנית שנפטרה עשרים שנה קודם. מאז שרעייתו נפטרה בית העלמין הלך והתרחב עשרת מונים. היה צריך לקבור אנשים נוספים בבית-העלמין ומטבע הדברים קברים רבים נוספו. כשהלכו לבדוק האם אפשר למצוא קבר פנוי שקרוב לצד קברה של רעייתו, גילו כי נותר באופן פלאי מקום אחד פנוי לצידה, למרות שהכל מסביב היה מלא קברים, ויהי לפלא בעיניהם - וקברו את רבינו לצד רעייתו. בחייהם ובמותם לא נפרדו. (החומר באדיבות מכון 'ממלכת כהנים')

הצדיק הרב יוסף מלכה זצ"ל - נולד בשנת ה'תרט"ו (1854) בעיר מראכש שבמרוקו. גדל והתחנך אצל גדולי הרבנים בתקופתו. עוד כשהיה צעיר לימים שקד על התורה הקדושה ולמד קבלה. לא פעם עזר בבעיות שונות שהתעוררו בעיר. לאחר מקרה שרבינו עזר לגויים הוא נאלץ להתחבא מחשש שירצחו אותו. לאחר מכן ברח לאלג'יר ושם קבע את מקומו. היה בקשר עם גדולי הדור ממשפחות פינטו אבוחצירא ועוד רבנים גדולים אשר ידעו את גודל מעלתו. לא פעם רבינו ערך ביקורי חטף במרוקו. בביקוריו היה יודע לעצור את המגפות שפרצו במרוקו. שם הנחה את ראשי הקהל של אותה קהילה אלו פעולות רוחניות עליהם לעשות על מנת שתיעצר המגיפה.

לאחר מכן עלה לארץ. בהתחלה הוא הגיע למגדל העמק שהיתה בראשית דרכה. כשהגיע תושבי העיר שרובם נמנו מיוצאי צפון אפריקה הבינו את הזכות שנפלה בידם. ניסים רבים חולל הצדיק. רבינו הקים נער נכה על הרגליים שצעד עד יומו האחרון. שימש כסופר ודיין. כתב כשמונים ספרי תורה. רבינו האריך ימים. נפטר ב-כ"ח כסליו ה'תשכ"ה (1964). חי כ-110 שנים. רבים גם היום זוכים לראות ניסים על ציונו. רחוב במגדל העמק נקרא על שם הצדיק.

אביו: רבי יעקב. **אימו:** מרת שמחה.

שמו של רבינו התפרסם כפועל ישועות גם אצל הגויים. פעם אחת הגויים פנו לרבינו וביקשו ממנו את עזרתו. הם סיפרו כי לפני חודשים היה שוד ובמהלכו גנבו זהב וכסף. למרות מאמצים עצומים שם עשו כדי לאתר את מקום המחבוא של הגנבים הם לא הצליחו למצוא. בצר להם הם פנו אליו כדי שיסייע להם למצוא היכן המטמון הוסתר. רבי יוסף נאות לעזור והתחיל להתפלל תוך שהוא עושה כוונות שונות.

בעודו עומל בתפילה רבי יוסף צפה ברוח קודשו שאנשי החוק חומדים לעצמם את הזהב והכסף. אם יגלה להם היכן מקומו- הם יהרגו אותו חלילה ואם לא יגלה להם- אז יאשימו אותו בשיתוף פעולה עם הגנבים. רבי יוסף פתח מיד בריצה לעבר מטע זיתים שהיה סמוך, אמר מספר מילים בקבלה וגזע העץ נפתח. הצדיק נכנס והגזע נסגר חזרה. כל החיפושים של הרשעים למצוא את רבינו עלו בתוהו.

רבי יוסף מחשש לחייו נשאר בתוך העץ עד עלות השחר ורק אז חזר לביתו. אנשי החוק כעסו על בריחתו והחליטו להתנכל לו ולהעליל עלילה כדי להענישו. באותו יום רבי יוסף החליט כי אסור לו להישאר יותר במרוקו מחשש לחייו. הרב ארז חפציו ויצא לכיוון אלג'יר.

רבינו הגיע למגדל העמק בראשית דרכה. מיד כשהגיע לשם תושבי העיר שרובם נמנו מיוצאי צפון אפריקה הבינו את הזכות הגדולה שנפלה בידם. בתקופת הצריפים בראשיתה של מגדל העמק התגורר שלמה סבג ז"ל שהיה משותק עוד מלידתו. כל הניתוחים שעבר לא הועילו. אביו אבנר היה נושא את הבן על ידיו או על כתפיו לכל מקום. למרות מגבלותיו הנער שלמה היה פיקח וחברותי מאוד ואהוב על שכניו וחבריו.

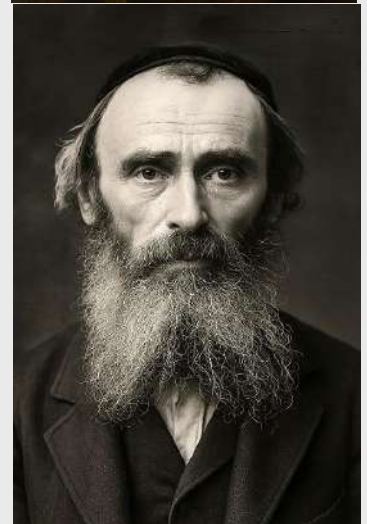
אחד משכניו לצריף היה נכדו של רבי יוסף מלכה. מדי יום היה רואה את מצבו של חברו וליבו נחמץ בקרבו כל פעם מחדש. יום אחד הוא החליט לעשות מעשה. הוא ניגש לסבו (רבינו) ותיאר בפניו בצבעים קודרים את הצער של שכנו וחברו האהוב. רבינו פנה לנכדו והבטיח לעזור לנער הנכה. למחרת בבוקר רבינו הגיע לצריף וביקש להשאיר אותו עם הנער שלמה לבד. לאחר כשלוש שעות נשמע קולו של הצדיק פונה אל הנער בקול רם: "עכשיו תקום ותלך על הרגליים!". למרות התהיות של השומעים דלת הצריף נפתחה והנער שלמה יצא אל בני משפחתו כשהוא הולך על רגליו. דמעות של שמחה מילאו את עיניהם של כל הנוכחים. הנער צעד על רגליו מאותו היום ועד יומו האחרון ללא כל בעיה בהליכתו.

לאחר פטירת הצדיק לקראת תום ימי השבעה כנהוג על פי ההלכה יש להקים מצבה. אל בית העלמין שני פועלים הגיעו מחוץ לעיר כדי להקים את המצבה על קברו, אבל הם התקשו במציאת הקבר. לאחר זמן הם התייאשו והחליטו לעזוב את המקום. לאחר שניות אחדות הם ראו ישיש מלא הוד והדר פניו כפני מלאך ה' לבוש בלבוש אותנטי של צדיק מרוקו ומקל בידו הופיע ופנה אליהם: "מה אתם מחפשים?". הם ענו לו: "כמעט חצי שעה שאנחנו מחפשים את קברו של רבי יוסף מלכה ולא מוצאים אותו".

הישיש סימן להם במקלו את מקום הקבורה ונעלם מול עיניהם. מבוהלים עד עמקי נשמתם הם פנו לאחראי בית העלמין. הם סיפרו לו מה קרה איתם. הוא הראה להם תמונות של הרבנים הקבורים במקום. הם לא זיהו את אותו ישיש. כאשר הגיעו לבית של רבי יוסף מלכה וראו את תמונתו בכניסה מיד פתחו בקריאה נרגשת: "זה הוא, זה הוא!". אחד מהם התעלף מהתרגשות. ביום השנה הראשון לפטירתו פרצו מים מתחת לקברו מבין לוחות הישיש. עובדי מקורות נותרו משתאים מאחר והם ידעו שאין שום קו של מים שעובר בסמוך לקברו.

פעם אחת קברו של רבינו עלה באש. לאחר כיבוי השריפה נמצאה במקום תמונה לא צנועה. במקרה אחר אחזה אש בשערות ראשה של אישה שנכנסה לקברו עם שיער פזור כאשר ראו בבירור ששערה בוער אבל לאחר מכן כשבדקו את השיער נעלמו סימני השריפה לחלוטין.

רבינו זכה לכתוב כשמונים ספרי תורה בחייו. היה נחשב כמומחה גדול כסופר סת"ם. פעם אחת ביום שבת כיבדו את רבינו לעלות לתורה. באמצע הקריאה רבינו הפסיק והכריז: "ספר התורה פסול ויש לתקנו". אנשי בית-הכנסת, הגבאים, מביני עניין שנכחו במקום לא הצליחו להבחין בטעות שנמצאה בספר. ביום ראשון נשלח ספר התורה אל סופר סת"ם שכתב אותו בירושלים. סופר הסת"ם החליט לפנות אל רבה הראשי של ירושלים שהיה מיוצאי מרוקו. הרב הראשי שהבחין בטעות היה המום ונפעם ואמר: "הרב שהבחין בטעות צריך להיות עילוי מיוחד במינו. רק בודדים היו מסוגלים להבחין בטעות הזו. קחו אותי בבקשה אליו". לא עבר זמן רב והרב הראשי לירושלים הגיע למגדל העמק לביתו של רבינו. הוא נישק את ראשו וישב עימו ארוכות כאשר הם מחליפים זיכרונות ורשמים על בני משפחה וגדולי ישראל ממרוקו.

הרב שלמה הכהן זצ"ל מוילנה - נולד בוילנה בשנת ה'תקפ"ח (1828). מילדותו נודע בשקדנותו המופלאה. לא מש מאהלה של תורה נודע כעילוי מגיל צעיר. עוד בהיותו כבן שנים עשרה שנה החל להתכתב עם גדולי דורו, והללו נבאו לו עתיד מזהיר. בשנת ה'תרכ"ה (1864) נתמנה כאב"ד ומו"צ ראשי בוילנה, ובכהונה זו שימש יותר מארבעים שנה עד יום פטירתו (מן העניין לציון, שמאז ימיו של הגאון מוילנה עד ימי רבנו לא כיהן בוילנה רב, ואת העיר הנהיגו "אב בתי דין" בלבד). שימש כראש הישיבה בוילנה עד שנת ה'תרנ"ב. שמו הלך לפניו, ושאלות הלכתיות הופנו אליו מכל תפוצות ישראל, עד שנעשה לאחד מגאוני ההוראה בדורו. מאות מחברי ספרים פנו אליו לבקש הסכמתו על ספריהם, אולם רבנו לא היה מסתפק לתת הסכמתו בראיה בעלמא, **אלא היה עובר כמעט על כל הספר, והיה מצרף להסכמה גם הערות וחידושים**. לפלא הייתה מהירות ההשגה שלו להעיר על כל ספר, שבא לידו ובכל מקצוע בתורה. גאון אדיר. בעל חסד מופלא. ענוותן. בנר חמישי של חנוכה כתב חידושי תורה ולפתע לא חש בטוב. בני הבית נזעקו לקרוא לרופא. בינתיים ביקש מבתו שתביא מהחדר השני את המחברת והעט כיוון שעומד הוא באמצע כתיבת חידושי תורה. כשחזרה אליו כבר יצאה נשמתו בטהרה. נפטר ב-כ"ט כסליו ה'תרס"ו (1905). חי כ-78 שנים. ציונו בוילנה.

אביו: ר' ישראל משה (שימש כדיין בבית-הדין הרבני של וילנה והיה מופלג בחסידות ופרישות, ממשפחת עלי הכהן). **בנו:** ר' אברהם יעקב (ישב על כסא אביו). **מחתניו:** ר' אהרן מרקלס (דיין בוילנה), ר' אשר ברקמן (מו"ץ בוילנה), ר' נחום גרינהויז (אב"ד טראק), ר' יהודה לייב דון יחיא (אב"ד צ'רניגוב ושקלוב ברוסיה), ר' מאיר קרליץ (אחיו של ה"חזון איש" ורבה של לחוביץ) ור' חיים שמעון טאפ (דיין בוילנה). **מרבתי:** אביו, ר' ישראל משה. אחיו, ר' בצלאל (בעל "ראשית בכורים" על הש"ס - למד אצלו תורה, משנה וגמרא). ר' יצחק שירווינט (מגדולי הרבנים בוילנה, אצלו למד רבנו בעומק העיון את שולחן ערוך חלק 'חושן משפט' במשך כשנתיים), ר' יעקב בריט (ראש מתיבתא בוילנה, זכה לסיים אצלו את כל ארבעת הטורים עם שו"ע ונושאי כליו הראשונים והאחרונים, עד שהיה בקי בהם בעל פה).

מספריו: **יחשק שלמה** - הגהות וחידושים על תלמוד בבלי **יחידושי מהרש"ך** - פירושי וחידושי למשניות ולתלמוד **בניין שלמה** - שו"ת וחידושי תורה, פלפולים וביאורים בדברי הפוסקים בענייני טור או"ח שבשו"ע **יעצי ברושים** - שו"ת וחידושים וביאורים על טור יו"ד שבשו"ע **יעצי אלמוגים** - שו"ת וחידושים וביאורים על חושן משפט שבשו"ע **יחידושי בניין שלמה** - חידושים על יורה דעה **יקונטרס** בענייני שמות גיטין **ביאורים וחידושים** על הגדה של פסח **יחידושים בהלכה** ובאגדה על ברכת החמה, וישנם עוד כתבים נוספים, ובהם תשובות וחידושים המצויים עדיין בכתב יד.

הרב חיים אורי, בן אחיו ר' בצלאל, כאשר ספד לרבינו סיפר: "בכל דבר קשה, הן בשאלות איסור והיתר ובדיני ממונות וביותר בתקנת עגונות, היו באים לרבינו, כי כאשר הייתי יוצא ונכנס תמיד בביתו, הייתי רואה כי היו באים אליו מדי יום ביומו חבילות כתבים ושאלות מענייני עגונות ושאר שאלות ותשובות...".

"וגם ידוע לנו מזגו וטבעו הטוב עם כל איש ואיש להשיב לשואלים בכל דבר ודבר, וכאשר היו באים אליו תלמידי חכמים לקבל הסכמה לשחיטה, והגאון תהה על קנקנם ולא מצאם ראויים, לא היה פוטרם מלפניו באומרו, **שעדיין לא למדו מספיק, אלא היה מארח אותם על שולחנו ולומד איתם בצוותא את ההלכות הנחוצות עד שידעו את כל הדברים על בוריים והיו באמת ראויים להסכמתו...** כל זאת מלבד השיעור היומי, שנשא משך יותר מעשרים שנה לפני ארבעים אברכים מופלגים בתורה".

בהקדמת ספרו 'בניין שלמה' הובאה העובדה כי ה'חפץ חיים' קיבל מרבינו הסכמה לספרו 'משנה ברורה', וציין מרן הגאון ר' ישראל מאיר על רבינו - כי הגאון ר' שלמה הכהן עמל ויגע וידע בענייני העבודה של בית-המקדש, ואילו היה נבנה בית-המקדש בימיו, היה יכול לצאת ולעשות מיד כל עבודות המקדש ועבודת הכהן הגדול בכלל!

על גודל אהבת התורה הקדושה, שהייתה לרבינו ועד כמה ענייני העולם הזה היו רחוקים ממנו ולא היו נחשבים בעיניו למאומה, יעיד הסיפור הבא שהובא בהקדמת ספרו 'בניין שלמה': לאחר מאמצים רבים זכה הצדיק לרכוש את ספרו של מרן הגאון רבינו ירוחם הלוי ליבוביץ (ה'משגיח ממיר' זיע"א), שהיה יקר המציאות עבורו.

יום אחד, בשיבתו בבית המדרש, **נודע לו כי היו גנבים היו בביתו!** מיד כששמע את הדברים רץ לביתו מהר נכנס לבית, ניגש לארון הספרים ומשמצא שם את ספרו של מרן רבינו ירוחם אמר: **"ברוך השם לא גנבו כלום, שהרי הספר נמצא"**. ולא עניין אותו מאומה מכל אותם הדברים החומריים שלקחו הגנבים.

כשהיה רבינו בן שבע עשרה שנה בלבד **זכה לסיים את כל הש"ס** עם המפרשים והפוסקים, ובאותה העת חלה ונחלש וסבל כאבי ראש עזים. הוא פנה לרופאים וסיפר להם ממה הוא סובל, **לאחר מספר בדיקות רפואיות, הרופאים הזהירו אותו שחייב הוא להפסיק מלימודו, היות שמייגע הוא את ראשו, וכתוצאה מכך יש לו כאבי ראש ואם ימשיך בדרכו וילמד באותו אופן בוא הוא מתאמץ ולומד, מיתתו תהיה בחזקת ודאי**. תשובתו של ר' שלמה הייתה: "אם אלמד תורה- אמות, לדבריכם. אם לא אלמד תורה- גם כן אמות. כיוון שאי אפשר לחיות בלי תורה. מוטב לי, אפוא, שאמות מלימוד תורה מאשר למות מביטול תורה".

רבי ישראל פרידמן מהוסיאטין זצ"ל - נולד ב-ט"ז כסליו ה'תרי"ח (1858) בהוסיאטין. שמו ניתן לו על שם סבו הגדול ר' ישראל פרידמן מרוז'ין. מילדותו נודע בשקדנותו המופלאה ותיקון מידותיו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תרנ"ד (1894) עלה לשבת על כסא האדמו"רות. **גדולי הצדיקים העריצוהו כאדם קדוש**, והאדמו"ר מבעלז' כינהו תדיר: **"צדיק יסוד עולם"**. עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לגור בעיר ווינה (אוסטריה) בה הסתופפו סביבו אלפי חסידים.

כאשר נפטר אחד מאדמו"רי בית רוז'ין, הועלתה הצעה לפתוח בבית הקברות היהודי בווינה חלקה עבור בית רוז'ין. אמר רבינו: **"בשבילי אין צורך, אני עולה לארץ ישראל"**. ואכן בהיותו כבן שמונים, כשלוש שנים לפני השואה, עלה לארץ לאחר שקרא לחסידיו לברוח ואמר: **"למי שיש שכל, שיברח כעת, אפילו בנעלי בית!"**. לחסידיו שבאו לקבל את פניו בתחנת הרכבת בלבוב-למברג הוסיף ואמר: **"מי שיכול למכור שימכור. ומי שלא יכול למכור, שישאיר הכל ויברח מכאן כשרק תרמיל על שכמו"**.

שימש כאדמו"ר השני לחסידות הוסיאטין. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. נודע בבקיותו בכתבי האריז"ל. רבים פנו אליו ונושעו. ענוותן.** נפטר ביום שישי, כ"ט כסליו ה'תש"ט (1948), ביקש להיקבר בהר הזיתים, אבל ציין שאם אי אפשר אז שיקברו אותו בצפת או בטבריה. בשעה שכתב זאת לא עלה על הדעת שלא יוכלו לקבורו בהר הזיתים. אולם כשנפטר בתל-אביב, הר הזיתים היה בשלטון הירדנים ולא ניתן היה לקבורו שם. וכיוון שנפטר ביום שישי לא היה זמן לסדר מקום עבורו בצפת, ונקבר בחלקת תלמידי הבעש"ט בטבריה. חי כ-91 שנים.

אביו: ר' מרדכי שרגא פייבוש (מייסד חסידות הוסיאטין שבאוקראינה ושימש כאדמו"ר הראשון). **אימו:** מרת דינה. **סב:** ר' ישראל מרוז'ין (מצד אביו). **נשותיו:** מרת נחמה גיטל (זיווג ראשון- בתו של ר' אבי עזרא זליג ממגלינצא- בשנת ה'תרל"ב [1872] ובשנת ה'תרנ"ב נפטרה [1892]), בתו של ר' חיים הגר מאנטניא (זיווג שני- בשנת ה'תרנ"ד [1894]). **בנותיו:** מרת חווה (נישאה לר' מנחם נחום פרידמן מהוסיאטין-למברג), מרת חיה שרה רחל (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב פרידמן מהוסיאטין).

מר אברהם מנשה היה סוחר ממולח שעלה מפרס ופתח חנות מכולת רחבה בשוק 'מחנה יהודה' בירושלים. שמו הטוב הלך לפניו, יושרו וחריצותו הפכו לשם דבר. כדי לרצות את לקוחותיו היה מכתת רגליו בין המשקים והכפרים סביבות ירושלים וכל היכן שישל לצורך מוצרים טובים וזולים היה רוכש ומביאם לחנותו לרווחת הקונים ולהגדלת הכנסתו לטובת בני משפחתו. יום אחד שב מיריחו משם הביא עשרות רבות של קילוגרמים תמרים בשלים. שלשה ימים ארכה הדרך, לשמחתו הגיע עם כל הסחורה בשלום, הוא פרק את התמרים בחנותו שבשוק ולפני שהלך לביתו לראות בשלום משפחתו לקח עימו שקית תמרים עסיסיים להביא לבני ביתו.

בהגיעו לביתו רבתה השמחה. לאחר שנה מעמל וטורח הוציא את שקית התמרים. גם ראובן ילדו בן השמונה לקח חופן תמרים ואכלם להנאתו אך לפתע לא חש בגרעין שהיה בתוכו והגרעין נתקע ל"ע במורד הגרון. **פניו הכחילו והוא נשם בקושי**, מיד הפכוהו וחבטו על גבו, ואכן הטיטולים והחבטות הצילו את חייו בטווח המייד, הגרעין יצא מדרכי הנשימה, אך למרבה הצער גלש עמוק ונכנס לריאות, צבע פניו חזר להיות כמו שהיה ונשימתו התייצבה, אך על כל נשימה ונשימה התלווה חרחור עז שנשמע עקב הגרעין שנבלע.

פנו ההורים לבית הרופאה הירושלמית המפורסמת ד"ר הלנה כגן. למומחיותה וכושר הבחנתה יצא שם עולמי, היא כמעט לא נזקקה לכלי עזר כלשהם, די היה לה לשאול מספר פרטים, להעיף מבט ולקבוע את מחלתו ודרכי הפעולה להחלמתו. לאחר שהאזינה לנשימותיו חירחרוריו, קבעה חד משמעית כי מצבו קשה, ואם לא ישלפו את הגרעין בהקדם, הוא עלול לגרום לתסבוכת שלמה, **במקום יתפתח מורסה, אחר-כך דלקת, יצטברו שם נוזלים וליחות והמצב עלול להתדרדר עד לשיתוק פעולת הריאה**. "עליכם לפנות מיד למכון רנטגן ובשיקוף על הריאה נדע, היכן מקומו המדויק של הגרעין". במכון הרנטגן עשו צילום ואמרו: **"הגרעין תקוע עמוק בתוך הריאה הימנית ולשם קשה להגיע אפילו עם איזמל המנתחים"**. בצר להם תרמו ממון רב לצדקה, נסעו לקברי צדיקים ואף שילמו כסף סכום לא מבוטל למספר אברכים בני תורה שיסעו לכותל המערבי ויעתירו בתפילה למען רפואתו של הילד המסכן והחולה.

אחד מתושבי השכונה, שהשתתף בתפילות לרפואת הילד, היה חסיד נלהב של רבינו והוא הפנה אותם לצדיק. כשהגיעו אל הגבאי ר' יעקב ישראל קנלר הבין הלה שזה מקרה דחוף ומיד כתב "קויטל" ומיהר להכניסם אל חדרו של הרבי. הצדיק הניח את ידו הקדושה על כתפו של הילד, הרגיעו, ואז החל ממשש בידו על צלעותיו, עבר מהגב לחזה מצד ימין לצד שמאל, והניח ידיו על שתי ראותיו. והנה הרים הרבי את עיניו לעבר הגבאי ואמר לו: **"מה רוצים ממני, אני לא מרגיש שום גרעין בריאותי, השי"ת יעזור שיהיה בריא ושלם ויהיה להם כל טוב"**.

הגבאי חיך ופניו קרנו משמחה, הוא לחש להורים לצאת החוצה, הרבי אמר שאין לילד כלום. בני המשפחה שלא התנסו בדברים שכאלה לא קלטו את המסר. האב פרץ בבכי, וביקש מהגבאי שישביר להבי שיש צילומים שהראו בבירור את הגרעין ואת מיקומו בריאה. אך הגבאי שראה מעשים שכאלה בכל יום ויום אמר להורים בנחרצות: **"אתם יכולים לזרוק את כל הצילומים לפח, אם הרב אמר, שאין גרעין אז אין גרעין!"**. אך הנה ראה זה פלא! החרחרורים פסקו לחלוטין והנשימה הפכה להיות רגילה כמאז.

"בא נלך לד"ר כגן ונשמע ממנה חוות דעת נוספת", אמר מנשה. הם הגיעו לרופאה, וביקשו, שתבדוק את הילד. היא לקחה את מכשיר הסטטוסקופ, הצמידה לאוזניה והקשיבה לקול נשימתו. הבעת תימהון התפשט על פניה. והיא קבעה חד משמעית "הנשימה חופשית ותקינה, הגרעין נעלם!". "כיצד זה קרה?" שאלה. מנשה השיב: "לא עשינו כלום, רק היינו אצל הרבי מהוסיאטין". "רק?" חזרה הרופאה בלגלוג, "הייתם אצל הצדיק הגדול מהוסיאטין?". היא צחקה ואמרה: **"מה שהוא מסוגל, אנחנו הרופאים כלל לא מסוגלים, הוצאת הגרעין בדרך שעשה הצדיק, אין מי שישווה לו, זהו כוחם של צדיקים, שכל הרופאים עם כל הידע והניסיון הרב, שיש בידם מתגמדים הם מול ברכתו ופועלו של הצדיק"**.

הנהיג בקרב חסידיו ללמוד בכל ערב שבת את פירוש 'אור החיים' על התורה. בקיץ תש"ב, כאשר צבאות הנאצים ימח שמם היו עוד בתנופת כיבוש, החל הגנרל הנאצי רומל לכבוש את צפון אפריקה והתקרב במהירות לכיוון ארץ ישראל. בשלושה עשר ימים התקדמו הגרמנים ארבע מאות קילומטר, תוך שהם משמידים שמונים אחוז מהכוחות האנגליים שלחמו נגדם. הם כבר הגיעו לשערי אל-עלמיין, מרחק של כמאה קילומטרים מאלכסנדריה שבמצרים, והתכוונו לסיים במהירות את כיבוש מצרים ולהמשיך לארץ ישראל. רומל התפאר שכיבוש הארץ יהיה מהיר וקל.

השמועות על רציחת היהודים באירופה כבר הגיעו לארץ, ופחד נורא נפל על היישוב היהודי. רבים התאספו לתפילות. האדמו"ר היה באותה עת בירושלים, והרב החסיד יעקב לנדא זצ"ל, רבה של ב"ב, נכנס אצלו לספר לו על השמועות הרעות. השיב הרבי מהוסיאטין: "האם יש לי צורך להתערב?" השיב הרב לנדא שכך נהגו גדולי הצדיקים, להתעצם בתפילה כדי להגן על ישראל. משמע שיש לו לצדיק הדור להתערב בנעשה כאן, להשמיע דעתו (בשמיים) בעניין ולמנוע גזירות רעות".

הודיע האדמו"ר כי למחרת, בט"ו תמוז, יום היוצאיות של ר' חיים בן עטר, יילך לצינון הקדוש להתפלל על ישראל. המונים עלו אז על קברו של 'אור החיים' הקדוש, וכשבא רבינו פינא לו מקום, והאדמו"ר ומלווי החלו לומר את כל ספר התהילים. המתפללים שמסביב הירבו בבכיות. האדמו"ר עמד ללא ניע במשך זמן רב ואמר עם הקהל תהילים. לאחר כ-40 דקות הכניס את ספר התהילים למעילו, ועמד בעיניים עצומות. פנה מקורבו ר' שלמה שרייבר זצ"ל, ראש ישיבת חיי עולם, ואמר: "רבי, העולם בפחד, צריך לעורר רחמים מרובים על כלל ישראל".

שוב הוציא האדמו"ר את ספר התהילים מהכיס וכך עמד זמן רב מאוד. הקהל כבר סיים את כל התהילים, וכשראו שהאדמו"ר עודנו עומד חזרו והתחילו לומר שוב תהילים מהפרק הראשון. פתאום האדמו"ר הסיר את הספר מעם פניו, הסתובב ואמר: "לצורך לא תהיה שליטה בארצנו". שמחה התפשטה בקרב מלווי.

תוך זמן קצר הובס צבאו של הגנרל רומל והסכנה הוסרה. לאחר מכן העז הרב שלמה שרייבר לשאול את האדמו"ר על דבר האמירה ההיא. והאדמו"ר השיב בקצרה: **בעומדי לצד הציון של ה"אור החיים" הקדוש סגרתי את עיני לרגע קט, והנה ראיתי את השם המפורש מאיר באור גדול כסדרו. ידעתי שהרשע לא יצליח לפלוש לארץ ישראל, והוא ינחול מפלה."**

פעם אחת כשנכנס אחד מנכדי רבינו בשעת לילה מאוחרת לביהמ"ד. על-יד חדרו של רבינו הבחין הוא באדם הלומד בספר 'אור החיים' הקדוש. לאחר שנתן לו שלום, נכנס עימו בדברים. התברר, שהלה שמו נתנאל, תושב חיפה, יליד עיירה באוקראינה, שכל תושביה נמנו על חסידי הוסיאטין. מיודעינו סיפר כי בצעירותו נשבה רוח ההשכלה בעיירה.

הוא ורבים מהנוער נסחפו עד שנעקרו מן היהדות. הוא עלה לארץ עם קבוצה כדי להקים קיבוץ הרחוק מכל זיק של יהדות. לאחר שהתלהבות והקיבוץ פגה ממנו ומחבריו, פנו כל אחד לדרכו, והוא והתיישב בחיפה. לאחר שהשפעת החברים נסוגה ממנו, נזכר בימי ילדותו והחל להתקרב ליהדות והיה עוסק בקביעות בספר 'אור החיים' הקדוש.

"לפני כשבועיים", מספר נתנאל, "חלמתי חלום. לפתע, חדל ליבי לפעום, עד שחשתי כי נשמתי עוזבת את גופי, והנה אני עובר במנהרה שחורה לעולם אחר, קרן אור משכה אותי למעלה, ראיתי את אבי ואמי ואת כל קרובי. לפתע הובילוני בעל-כורחי לאולם גדול בבית-דין של מעלה. מאחורי השולחן ישבו דיינים עם זקן ארוך והדרת פנים. כולם המתינו לאב"ד. כאשר הוא נכנס, החלו לדון באשר הגעת זמני למות, לאחר חטאיי בעולם הזה.

החוה את בית-הדין את דעתו, באומרו: "והרי הוא לומד באור החיים הקדוש, נאפשר לו איפה להמשיך בכך". ואז הרגשתי היאך אני נסחב בחזרה אל המנהרה, וממנה אל גופי. התעוררתי בבעתה כשכל גופי מכוסה זיעה קרה. ומאז לא היתה לי מנוחה. אולם היום בבוקר, ראיתי על המדרכה ברחוב, בהקיץ את דמותו של אב בית-הדין שישב בחלומי, וכמעט התעלפתי. לאחר שעקבתי אחרי הצדיק-הגעת לראש. ואז הרב פנה אליי ואמר: **המשך ללמוד את אור החיים כפי שהעדתי עליך בבית-דין של מעלה הקדוש!"**

האדמו"ר הרב גדליה רבינוביץ מליניץ זצ"ל- נולד בשנת ה'תצ"ח (1738) בפולנאה שבאוקראינה לאביו ר' יצחק ששימש כדיין. רבינו אמר כי מסורת בידו כי משפחתו מצאצאי רש"י ושלשים ושישה דורות לא פסקה מהם הוראה. בנוסף מקובל שהמשפחה מיוחסת גם למהרש"א וגם לצדיק ר' נתן נטע שפירא מקראקוב (ה'מגלה עמוקות' זיע"א). הצדיק ר' פינחס שפירא מקוריץ שהיה חברו של רבינו העיד עליו שרבינו כבר בילדותו זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. כשהיה הבעל שם-טוב הקדוש מגיע לעיר פולנאה, הוא היה מתאחסן בביתו של ר' יצחק, אביו של רבינו ולכן בנו (רבינו) זכה ממנו לקרבה יתרה. רבינו בנעוריו ביקר מספר פעמים אצל הצדיק ר' ישראל הבעל שם טוב הקדוש שחיבב אותו מאוד.

רבינו נודע בכישרון שלו לדרוש. בגיל שמונה-עשרה שנים בלבד התקבל לרבנות אוסטרופול. משם עבר לכהן במריפול. לאחר מכן עבר לכהן ברבנות ליניץ. שם ייסד את חסידות ליניץ והתחיל לשמש כאדמו"ר ועל שמה כונה. היה מחכמי פולין אשכנז. נמנה עם גדולי הלמדנים בתקופת ראשונים האדמו"רים. זכה לראות גדולות ונצורות אצל הבעש"ט הקדוש. סיפורים רבים הביא והם מובאים בספר 'שבחי הבעש"ט'. רבינו היה איש קדוש ונורא, מופת הדור, גאון עולם, מחכמי פולין אשכנז. כל ימיו הסתפק במועט. ההכנסה שקיבל מרבנות ליניץ וכמגיד בעיר סטוביץ היתה מועטת ביותר. נפטר ב-כ"ט כסליו ה'תקס"ד (1803) בנר חמישי של חנוכה וערב ראש חודש טבת. ציונו בליניץ. חי כ-65 שנים. בנו ר' שמואל יהודה מילא את מקומות באדמו"רות אחריו, אבל הוא לא האריך ימים ונפטר כשהיה כבן 36 שנה. לאחר פטירתו, אחיו ר' יצחק יואל מילא את מקומו באדמו"רות. גם הוא נפטר צעיר לימים כשהיה כבן 29 שנים בלבד.

אביו: הגאון ר' יצחק (דיין בפולנאה). **אשתו:** בת רבי משה טשרטריר (זיווג שני, אחיו של רבי צבי מקמינקא). **בניו:** האדמו"ר ר' שמואל יהודה (מילא את מקום אביו), האדמו"ר ר' יצחק יואל (חתנו של רבי יעקב מלברטוב, מילא את מקום אחיו). **חתניו:** ר' אליהו דב (דיין באיוונצא), ר' צבי בן רבי יוסף מקמינקא, ר' רבי ישראל חיים מלודמיר (בנו של האדמו"ר רבי אברהם 'המלאך'. חתן רבינו בזיווג שני), האדמו"ר ר' אהרון טברסקי מצ'רנוביל, ר' יוסף מוויניצא. **מרבתי:** רבי יהודה אריה לייב גלינר מפולנאה (המוכיח מפולנאה. מראשוני תלמידי הבעש"ט הקדוש. רבינו היה תלמידו המובהק), רבי דב בער (המגיד ממזריטש, תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו) ור' יעקב יוסף כ"ץ מפולנאה (תלמיד הבעש"ט הקדוש וממשיך דרכו).

מתלמידיו: הצדיקים ר' שלום מפראהביטש (אביו של האדמו"ר הקדוש רבי ישראל פרידמן מרוז'ין), ר' יהודה לייב מליניץ. **ספרו:** יתשואות חן- על התורה.

רבינו אמר פעם על אדם אחד שמזה עשרים שנה הוא בגן עדן אבל עדיין לא הגיע אל האמת. שאלו את רבינו: "כיצד יכול אדם להיות בגן עדן אם לא הגיע אל האמת? ועוד כיצד רבינו יודע מה נעשה בגן עדן?" הצדיק ענה: "לשאלה הראשונה, הרי זה פסוק מפורש בתורה הקדושה: 'וְאַתָּה תִּתְּנָהּ מִכָּל הָעֵץ אֲנִשִּׁי חַיִּל יִרְאִי אֱלֹקִים אֲנִשִּׁי אֶמֶת שְׂגָיָה בָּצַע' (פרשת יתרו י"ח כ"א)

הרי שיכול אדם להיות ירא אלוהים ולא להיות איש אמת. לכן צריך גם איש ירא אלוהים וגם איש אמת שונא בצע. מכאן שיתכן שיגיע לו גן עדן על יראתו מה' יתברך, אבל אל האמת הוא עדיין לא הגיע. לשאלה השנייה, כיצד אני יודע מה נעשה בגן עדן, הרי כבר אמרו: 'שכל העונה אמן יהא שמייה רבא בכל כוחו- פותחים לו שערי גן עדן' (מסכת שבת קי"ט) והוא יכול להסתכל פנימה ולראות מה נעשה שם".

לרבינו היתה נכדה מבורכת בכל מידה נכונה. היא היתה כישרונית וחרוצה בכל הליכות הבית. כשהגיעה לפירקה, דובר בה נכבדות בכמה וכמה משפחות מפארות ומיוחסות מנגידי העם. ויהי היום הגיע הזמן המיועד. משפחת אחת הנגידים הגיעה לבית המדוברת כדי לסכם את תנאי השידוך. כמנהג של אותם הימים, בני המשפחה של הנכדה דאגו להלביש אותה בבגד חדש לכבוד הפגישה.

הנכדה לבשה את הבגד היפה ונכנסה אל רבינו כדי שיברך אותה לפני הפגישה בהצלחה בעניין זיווגה. רבינו התבונן בבגד המפואר שנכדתו לבשה. הצבעים היו צנועים. אורך השמלה הגיע עד הקרסול. אבל השרוולים- הם לא הגיעו עד קצה היד. הבגד לא מצא חן בעיני רבינו והוא אמר: **"השרוולים קצרים הם! בלבוש זה אינך ראויה לברכה וגם לא ראוי להתראות כך לעיני אנשים"**.

הנכדה יצאה מהחדר של רבינו. בבית התחוללה מהומה. במה ילבישו את הכלה? המוזמנים המכובדים ממתינים כבר בחדר האורחים. בני הבית נכנסו לסבא. רבינו לא האזין לטענותיהם ואמר: "אי אפשר בשום אופן לבנות בית ולהקים משפחה אם הלבוש פגום. כאשר יש חוסר צניעות, השכינה לא תשרה בין בני הזוג!". הם טענו לעומתו: "מהיכן ניתן למצוא בד מאותו אריג, כדי שנאריך את השרוולים?".

רבינו לא הסכים לשמוע שום פשרות וביקש לקרוא לנכדתו. כשניצבה לפניו אמר לה: "בתי, לפני מספר ימים עשו בעבורי מעיל עליון בצבע שחור. נשאר הרבה אריג מיותר. אם תסכימי שיאריכו את שרוולי שמלתך בבד זה, אני מבטיח לך שבזכות צניעות זו תזכי לבנים יראי שמיים תלמידי חכמים!".

הנערה הסכימה מיד. כשחברותיה ראו את המראה המוזר של שמלה יפה ושרוולים שחורים לעגו וצחקו למראה המוזר, אבל הנערה הלכה בגאווה בבגד זה. מברכתו של רבינו לא נפל דבר. היא זכתה לשמונה בנים, כולם תלמידי חכמים מופלגים בתורה וביראה. (מעובד מתוך 'עולמות של טוהר')

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל

PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com**

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים